

Державна наукова установа
«Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини»
Державного управління справами

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ДНУ
«НПЦ ПКМ» ДУС, директор

Дмитро ДЯЧУК
«02» 16 лютого 2024 р.

ПРОГРАМА

вступного випробування для вступників на навчання для здобуття
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії
у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»
(на основі здобутого освітнього ступеня освітнього ступеня «магістр»,
освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

Розроблено проектною групою з розробки
освітньо-наукової програми підготовки
здобувачів вищої освіти ступеня доктор
філософії ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС

Гарант освітньо-наукової програми
д.мед.н., професор Яценко Ю.Б.

Київ – 2024

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Прийом абітурієнтів для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» відбувається за результатами вступного випробування, яке проводиться письмово та шляхом співбесіди та складається з вступного іспиту з іноземної мови та іспиту із спеціальності.

Іспит з іноземної мови розроблено відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (не нижче рівня B2). Вступний іспит проводиться в усній та письмовій формах (у форматі тесту та усних питань) та має на меті визначення рівня володіння іноземною мовою та можливості вступника опанувати програму з іноземної мови на здобуття освітнього рівня доктор філософії.

Умовою допуску до вступного іспиту з іноземної мови є успішне складання вступником єдиного вступного іспиту (ЄВІ, оцінка не нижче 130 балів), який поєднує тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) та тест з іноземної мови, що проводиться Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства.

Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

Мета вступного іспиту із спеціальності полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань, необхідних для опанування варіативних освітніх компонентів освітньо-наукової програми «Медицина» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» ДНУ «НПЦ ПКМ» ДУС.

Для успішного засвоєння освітніх компонентів, передбачених освітньо-науковою програмою «Медицина» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» вступники повинні мати базову освіту освітньо-кваліфікаційного рівня «лікар-спеціаліст» або освітнього ступеня магістр та сертифікат лікаря-спеціаліста відповідного напрямку (спеціалізації) навчання в аспірантурі.

Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою, що підтверджено документом, відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

2. АНОТАЦІЇ ТА ТИПОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Зміст програми вступного іспиту з іноземної мови визначає рівень знань, вмінь та компетентностей, а саме:

– мовна компетенція: засвоєння фонетичного матеріалу, необхідного для реалізації комунікативного наміру при спілкуванні; уміння та навички читання адаптованих та оригінальних текстів;

– мовленнєва компетенція: розвиток умінь і навичок монологічного та діалогічного мовлення, мовленнєвої поведінки; рівень сформованості уміння сприймати та розуміти монологічні та діалогічні висловлювання носіїв мови в межах соціальнопобутової, соціально-культурної та професійної тематики;

– лінгвосоціокультурна компетенція: оволодіння лінгвокраїнознавчими, соціокультурними і соціально-психологічними навичками, знаннями та вміннями, які забезпечують здатність та готовність особистості до міжкультурного діалогу;

– комунікативно-професійна компетенція: формування навичок комунікативної поведінки.

Змістом програми вступного іспиту із спеціальності є питання, які охоплюють компетентності, необхідні для засвоєння нової інформації лікарями спеціальності 222 «Медицина», відповідно фаховим (предметним) компетентностям, а саме:

- навички опитування та клінічного обстеження пацієнта;
- здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів;
- здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання;
- здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань;
- здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань;
- здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- здатність до діагностування невідкладних станів;
- здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги;
- навички надання екстреної медичної допомоги;
- здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів;
- навички виконання медичних маніпуляцій;
- здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції;
- здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів;
- здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб;
- здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду;
- здатність до проведення експертизи працездатності;
- здатність до ведення медичної документації;
- здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації;

- здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції;
- здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів;
- здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.

3. ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. Перелік питань вступного іспиту з іноземної мови

Список граматичних тем

1. Verbs and tenses.
2. Present tenses: present simple, present continuous, present perfect.
3. Past tenses: past simple, past continuous, past perfect.
4. Future tenses: future simple, future perfect, other ways to express future: be going to, present continuous.
5. Auxiliary verbs.
6. Modal verbs and other ways of expressing modal meaning.
7. The imperative.
8. Verbs of the senses.
9. Conditionals, mixed conditionals and alternatives, inversion
10. Passive voice. Passive verbs with two objects.
11. Gerund and infinitive.
12. Nouns: singular and plural, compound nouns, possessive forms.
13. Articles, nouns, pronouns, and determiners.
14. Adjectives and adverbs. Comparisons.
15. Syntax. Clauses and linking words.
16. Word order.

Список лексичних тем:

1. What do you know about the person: clothes and appearance, character and feelings. Relationship.
2. Professional and personal life: professions, describing professions. Medical professions. Vacation, work-life balance.
3. Where can we eat: food and drink; cooking and eating.
4. Education in Ukraine and abroad: differences and similarities.
5. Health and medical care in Ukraine and around the world.
6. Sport and fitness.
7. In the city: transport and buildings, tourism and sightseeing. Life in the city and in the countryside.
8. Modern society: trends and problems. Social networking. Politics and religion. Modern media: tv, radio, the Internet. Communication today.
9. World today: science and technologies, war and conflict.

Критерії оцінювання знань із вступного іспиту з іноземної мови

Вступний іспит складається з двох частин: письмової та усної, кожна з яких оцінюється максимально 100 балів кожна. Максимальний бал, який студент може отримати за іспит – 200 балів.

Письмова частина вступного іспиту складається з двох частин – тестових завдань та відкритого письмового завдання. Максимальна оцінка за тестову частину складає 50 балів, за відкрите письмове завдання (написання тексту на визначену тему обсягом 250 – 300 слів) – 50 балів.

Усна частина іспиту включає діалогічне та монологічне мовлення згідно запитань у білеті, який складається з двох питань. Екзаменаційна комісія оцінює відповіді вступника на кожне питання екзаменаційного білета шляхом співбесіди за чотирибальною шкалою – «5», «4», «3», «2». Загальна оцінка конвертується за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F. Максимальна кількість балів за кожне усне запитання складає 50 балів.

Оцінка за вступний іспит вважається негативною, а іспит нескладеним, якщо сума балів, які учасник вступного випробування набрав сумарно за усну та письмову частину, складає менше 100 балів.

Іспит вважається складеним, якщо сума балів, які учасник вступного випробування набрав сумарно за усну та письмову частину, складає 100 балів і вище.

Вступники, які набрали менше 100 балів, отримують оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускаються. Вступники, які набрали 100 і більше балів, допускаються до участі конкурсному відборі. Загальна оцінка (сума балів за письмову та усну частини іспиту) виставляється за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Перерахунок оцінки за чотирибальною шкалою у 100-бальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	3.99-3,99	74
4.99-4,96	99	3.95-3,92	73
4.95-4,92	98	3,91-3,88	72
4.91-4,88	97	3.87-3,84	71
4.87-4,84	96	3.83-3,80	70
4.83-4,80	95	3.79-3,75	69
4.79-4,76	94	3.74-3,71	68
4.75-4,72	93	3.70-3,67	67
4.71-4,68	92	3.66-3,63	66
4.67-4,64	91	3.62-3,95	65
4.63-4,60	90	3.58-3,55	64
4.59-4,56	89	3.54-3,51	63
4.55-4,52	88	3.50-3,473	62
4.51-4,48	87	3.46-3,43	61
4.47-4,44	86	3.42-3,39	60
4.43-4,40	85	3.38-3,35	59
4.39-4,36	84	3.34-3,31	58
4.35-4,32	83	3.30-3,27	57
4.31-4,28	82	3.26-3,23	56
4.24-4,24	81	3.22-3,19	55
4.23-4,21	80	3.18-3,15	54
4.20-4,18	79	3.14-3,11	53
4.17-4,14	78	3.10- 3.06	52
4.13-4,10	77	3.05-3,01	51
4.09-4,05	76	3.00	50
4.04-4,00	75	Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
180-200	A	« 5 » відмінно	Зараховано
165-179	B	« 4 » добре	
150-164	C		
135-149	D	« 3 » задовільно	
120-134	E		
70-119	FX	« 2 » незадовільно з можливістю повторного складання	« 2 » не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	« 2 » незадовільно без можливості повторного складання	« 2 » не зараховано без можливості повторного складання

Приклад екзаменаційного завдання:

Завдання до білету 1

I. Test.

Choose the correct answer.

1. I _____ (finish) doing this exercise.

- a) just have finished
- b) just finished
- c) have just finished
- d) has just finished
- e) am finishing

2. _____ tennis?

- a) Did you ever played
- b) Do you ever played
- c) Has you ever played
- d) Have you ever play
- e) Have you ever played

II. At a medical conference in Birmingham, you met a colleague with whom you keep in touch on both professional and general topics. In his last email, he wrote to you about how the rules for using mobile phones in their clinic have changed. He asks you if your hospital has similar rules, how you feel about the rapid development of media today, and how you think it affects today's young people. Write an email of 200-300 words.

III. Oral part of the exam.

1. What do you know about modern education in Ukraine and abroad? Prepare a monologue for 5-7 minutes. Cover the following points:

- What do you know about the situation in education in Ukraine: main trends, problems?
- What educational systems do you know and which ones do you consider to be the most effective? Why?
- What changes in education in Ukraine could increase its competitiveness?

2. You and a colleague attend a seminar on bioethics, currently have a 2 hour break and want to find a restaurant to go to for lunch. Arrange a place and discuss the order.

3. Tell us about your future research: in what area would you like to write your dissertation? Why? Do you have any specific career plans for the period after your dissertation?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. B1-B2 grammar. Available from: <https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar/b1-b2-grammar>
2. Ch. Rance, L. Rogers Language Hub Upper-Intermediate Workbook with key (2019). Macmillan Education.
3. English Grammar Exercises. Available from: https://www.englisch-hilfen.de/en/exercises_list/alle_grammar.htm
4. English Vocabulary Exercises B2. Available from: https://english-practice.net/english-vocabulary-exercises-for-b2/#google_vignette
5. ENGLISH VOCABULARY TO GO. Level: Intermediate (B1-B2). Available from: <https://www.linguahouse.com/ru/esl-lesson-plans/esl-course-plans/general-english-course-plans/english-vocabulary-to-go/intermediate>
6. L. Holmes *Ready for B2 First Fourth Edition Workbook and Digital Workbook with Key and Access to Audio*. (2021). Macmillan Education. 144 p.

7. L. Rogers Language Hub Upper-Intermediate Student's Book with Student's App (2019). Macmillan Education.
8. M. Mann, S. Taylore-Knowles (2023). *Destinations B2*. Macmillan Education. 256 p.
9. M. McCarthy, F. O'Dell *English vocabulary in use fourth edition upper-intermediate with answer key* (2017). Cambridge University Press. 280 p.
10. R. Murphy *English Grammar in Use Fifth Edition Intermediate with answers*. (2019). Cambridge University Press. 396 p.
11. R. Norris *Ready for B2 First Fourth Edition Student's Book with Key and Digital Student's Book and Student's App*. (2021). Macmillan Education. 260 p.

3.2 Перелік питань вступного іспиту із спеціальності

Акушерство та гінекологія

1. Дайте визначення понять: біологічно «зріла» та «незріла» шийка матки для пологів.
2. Дайте визначення понять: преіндукція та індукція пологів.
3. Дайте визначення понять: програмовані пологи та стимуляція пологової діяльності
4. Покази до преіндукції та індукції пологів за їх пріоритетністю.
5. Покази та умови до преіндукції та індукції пологів.
6. Які методи рекомендовані для стимуляції дозрівання шийки матки та індукції пологів.
7. Протипокази та покази для використання простагландинів для преіндукції та індукції пологів.
8. Протипокази та покази до амніотомії.
9. Допомога жінкам з гіперстимуляцією матки при індукції пологів.
10. Анатомічні особливості та клінічно значимі розміри голівки доношеного плоду.
11. Анатомічні особливості та клінічно значимі розміри жіночого тазу з акушерської точки зору.
12. Положення голівки плода відносно площин тазу в пологах при потиличному передлежанні передній вид, перша позиція.
13. Діагностика та визначення вагітності в пізні строки. Методи визначення строків пологів
14. Графік явок та що повинно бути зроблено під час візиту вагітної в умовах амбулаторного прийому до 19-20 тиж. Методи визначення строків до/післяпологової відпустки.
15. Графік явок та що повинно бути зроблено під час візиту вагітної в умовах амбулаторного прийому з 21 до 30 тиж.
16. Графік явок та що повинно бути зроблено під час візиту вагітної в умовах амбулаторного прийому з 31 тиж до пологів.
17. Дайте визначення понять (положення, передлеження та позиція плоду), а також їх діагностика та клінічна значимість.
18. Плід як об'єкт пологів. Будова та розміри голівки, маса, ріст доношеного плоду, інші ознаки доношеності та зрілості плоду.
19. Методи пренатальної діагностики в сучасному акушерстві. Визначення ступеню перинатального ризику.
20. Зміни в організмі жінки під час вагітності (гемодинаміка, гемостаз, ендокринна система, статеві органи, молочні залози).
21. Поняття про готовність організму вагітної до пологів, зрілість шийки матки.
22. Роль навколоплідних вод: біологічний склад, обмін, вплив на плід. Діагностика стану плоду при дослідженні навколоплідних вод (амніоцентез, амніоскопія).
23. Будова і функції плаценти. Система мати-плаценти-плід, особливості її існування. Методи визначення функціонального стану фетоплацентарної системи в різні строки вагітності.
24. Діагностика вагітності в ранні строки. Гормональні та імунологічні тести

діагностики. Апаратні методи діагностики.

25. Методи зовнішнього обстеження вагітних і роділь. Визначення положення, виду, позиції та передлежання плоду.
26. Метод ультразвукового дослідження в акушерстві. Визначення стану плоду, плаценти. Поняття про біофізичний профіль плоду.
27. Діагностика вагітності в пізні строки. Фізіологічне обґрунтування допологової відпустки.
28. Великий таз і його роль в акушерстві. Малий таз, його площини, їх розміри. Зовнішнє та внутрішнє вимірювання тазу. Методи визначення істинної кон'югати.
29. М'язи тазового дна. Жіноча промежина, її роль в акушерстві.
30. Визначення відношення передлеглої голівки до площини входу в малий таз методами зовнішнього та внутрішнього дослідження при вагітності та в пологах.
31. Причини, що зумовлюють початок пологів. Зміни в організмі вагітної перед пологами та в пологах. Сучасні методи реєстрації пологової діяльності.
32. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.
33. Перебіг та клінічне ведення першого періоду пологів. Визначення фаз першого періоду пологів, динаміки пологів. Управління пологовим актом.
34. Сучасні методи знеболювання пологів. Психопрофілактична підготовка вагітних до пологів. Вплив медикаментозних препаратів на плід. Немедикаментозні методи знеболювання пологів (гіпноз, електросон, акупунктура).
35. Періоди, механізм та тактика ведення пологів, перинатальні ризики та їх профілактика при багатоплідній вагітності. Роль кесарева розтину при багатоплідній вагітності.
36. Періоди, механізм та тактика ведення пологів, перинатальні ризики та їх профілактика при одноплідній вагітності в ніжному передлежанні. Роль кесарева розтину при ніжному передлежанні.
37. Періоди, механізм та тактика ведення пологів, перинатальні ризики та їх профілактика при одноплідній вагітності в сідничному передлежанні. Допомога в пологах при чисто сідничному, ножному та змішаному сідничному передлежанні плоду (способи Цов'янова, класична ручна допомога). Роль кесарева розтину при тазових передлежанніях плоду.
38. Періоди, механізм та тактика ведення пологів, інтранатальні ризики та їх профілактика при одноплідній вагітності в лицевому передлежанні. Роль кесарева розтину при лицевому передлежанні.
39. Періоди, механізм та тактика ведення пологів, інтранатальні ризики та їх профілактика при одноплідній вагітності в переднє головному передлежанні. Роль кесарева розтину при переднє головному передлежанні.
40. Дайте визначення понять анатомічно вузький таз. Класифікація по формі та ступеню звуження. Загальна характеристика тазів різни форм звуження (загальнорівномірнорозвужений, простий плоский, плоскоракітичний). Методи діагностики, перебіг вагітності, тактика ведення пологів, інтранатальні ризики та їх профілактика. Роль кесарева розтину при різни формах звуження тазу.
41. Біомеханізм пологів при різних формах звужених тазів. Діагностика. Перебіг і проведення пологів. Дайте визначення понять клінічно вузький таз, методи діагностики, тактика ведення пологів, інтранатальні ризики та їх профілактика. Діагностика клінічно вузького тазу. Роль кесарева розтину при клінічно вузького тазу. клінічно вузького тазу.

42. Перебіг та клінічне проведення другого періоду пологів. Елементи захисту промежини.

43. Перебіг та клінічне проведення третього періоду пологів. Механізми відокремлення плаценти в нормі. Ознаки відокремлення плаценти. Способи виділення посліду. Оцінка крововтрати в об'ємних одиницях та в відсотках.

44. Тазове передлежання плоду. Класифікація. Біомеханізм пологів при тазовому передлежанні плоду.

45. Діагностика тазового передлежання плоду. Способи виправлення тазових передлежань на етапі жіночої консультації.

46. Багатоплідна вагітність. Частота, причини. Особливості нагляду за вагітними, перебіг та проведення пологів. Можливі ускладнення.

47. Розгинальні передлежання та вставлення голівки плоду. Особливості біомеханізму пологів при різних ступенях розгинання голівки.

48. Неправильні положення плоду під час вагітності та в пологах. Причини, методи діагностики. Проведення вагітності, методи корекції неправильних положень плоду. Перебіг і проведення пологів. Класичний акушерський комбінований поворот плоду на ніжку.

49. "Запущене" поперечне положення плоду в пологах. Причини виникнення, тактика лікаря.

50. Передлежання та випадіння дрібних частин плоду, пуповини. Діагностика, тактика лікаря.

51. Аномалії пологової діяльності. Етіологія, атогенез. Класифікація. Слабкість пологової діяльності. Сучасні методи корекції. Пропис лікарських препаратів, що впливають на міометрій.

52. Дискоординована пологова діяльність. Клініка, діагностика, тактика проведення пологів.

53. Дайте визначення поняття: передчасні пологи, фактори ризику передчасних пологів, тактика ведення вагітних при загрозі передчасних пологах.

54. Умови, покази та протипокази до застосування цервікального серкляжу чи вагінального пессарію у вагітних, перинатальні ризики та їх профілактика.

55. Умови, покази та протипокази до застосування вакуум-екстрактора чи вихідних акушерських щипців, інтранатальні ризики та їх профілактика.

56. Які сучасні методи діагностики оцінка стану плода використовуються в пологах.

57. Фізіологічний післяпологовий період. Зміни в організмі жінки після пологів (статеві органи, молочні залози, інші органи). Лактація. Режим кормління новонароджених. Значення годування грудним молоком. Догляд за породіллею та новонародженим.

58. Перший туалет новонародженого та профілактика гонобленореї. Оцінка стану доношеного новонародженого (шкала Апгар). Первинний туалет новонародженого. Профілактика токсико-септичних ускладнень у новонародженого.

59. Покази та протипокази до перінео- та епізіотомії.

60. Дистрес плода. Класифікація. Діагностика. Перинатальна тактика ведення. Реанімація новонароджених.

61. Післяпологовий період. Класифікація. Тактика ведення. Оперативні втручання, які застосовуються в післяпологовому періоді.

62. Види, умови, покази та протипокази до застосування кесарського розтину, інтранатальні ризики та їх профілактика. Ускладнення операції для матері і

плоду. Профілактика перитоніту після операції кесарева розтину.

63. Види, умови, ускладнення та їх профілактика, покази та протипокази до застосування знеболення як матері так і плода в акушерстві.

64. Дайте визначення поняття – вагітність групи високого ризику, діагностика факторів ризику, перинатальні ризики та їх профілактика.

65. Класифікація гіпертензивних розладів під час вагітності. Фактори ризику гіпертензивних розладів під час вагітності. Профілактика гіпертензивних розладів під час вагітності. Можливі ускладнення. Показання до дострокового переривання вагітності. Вплив на плід.

66. Диспансерне післяпологове спостереження жінок з гіпертензивними розладами в анамнезі під час вагітності.

67. Клінічне ведення вагітних з хронічною гіпертензією. Можливі ускладнення. Показання до дострокового переривання вагітності. Вплив на плід.

68. Клінічне ведення вагітності при гестаційній гіпертензії. Можливі ускладнення. Показання до дострокового переривання вагітності. Вплив на плід.

69. Клінічне ведення тяжкої гіпертензії, преєклампсії, та яжкої преєклампсії та еклампсії. Можливі ускладнення. Показання до дострокового переривання вагітності. Вплив на плід.

70. Нейро-гуморальна регуляція менструального циклу. Зміни в організмі жінки під час менструації.

71. Анатомо-фізіологічні особливості жіночого організму в різні вікові періоди життя.

72. Запліднення. Розвиток плідного яйця на різних етапах ембріогенезу. Критичні періоди в розвитку ембріону та плоду.

73. Мимовільне переривання вагітності в різні строки. Мимовільний аборт. Причини, клініка, діагностика. Стадії мимовільного аборту. Методи лікування на різних стадіях.

74. Методи штучного переривання вагітності в ранні строки. Умови, покази та протипокази. Тактика передопераційної діагностики та післяоперативного ведення пацієнтки. Методи профілактики периопераційних ускладнень. Профілактика абортів.

75. Методи штучного переривання вагітності в пізні строки. Показання. Тактика передопераційної діагностики та післяоперативного ведення пацієнтки. Методи профілактики периопераційних ускладнень.

76. Інфіковані аборти. Клініка, діагностика, сучасні методи лікування. Ускладнення інфікованих абортів. Септичний шок, клініка, діагностика, лікування.

77. Невиношування вагітності. Причини, клініка, діагностика передчасних пологів. Лікування загрози передчасних пологів. Тактика проведення.

78. Переношена вагітність. Поняття про переношену та пролонговану вагітність. Причини переношування, діагностика. Сучасні методи комплексної підготовки до пологів вагітних з групи ризику переношування вагітності. Особливості перебігу та проведення пологів при переношеній вагітності. Вплив переношування на плід та новонародженого.

79. Перебіг та ведення вагітності і пологів при імунологічному конфлікті матері і плоду за системою антигенів Rh та АВО. Патогенез гемолітичної хвороби плоду, діагностика, лікування. Показання до дострокового переривання вагітності.

80. Гемолітична хвороба новонароджених. Патогенез, клініка, діагностика. Методи лікування. Показання до замінного переливання крові. Профілактика імунологічних конфліктів за системою Rh.

81. Ранні гестози вагітних. Класифікація, патогенез. Клінічний перебіг гестозів, що зустрічаються часто - блювота і слинотеча. Методи лікування. Показання до переривання вагітності.
82. Пізні гестози вагітних. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка діагностика пізніх гестозів вагітних (набряків вагітних, нефропатії). Можливі ускладнення. Показання до дострокового переривання вагітності. Вплив на плід.
83. Передлежання плаценти. Етіологія, класифікація. Клініка та діагностика передлежання плаценти. Перебіг та проведення вагітності і пологів при передлежанні плаценти.
84. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, патогенез. Клініка та діагностика передчасного відшарування нормально розташованої плаценти. Методи лікування. Можливі ускладнення та їх профілактика. Умови, покази та протипокази до застосування гемотрансфузії.
85. Кровотечі в третьому періоді пологів (аномалії прикріплення плаценти). Причини, клініка, діагностика. Тактика ведення. Умови, покази та протипокази до застосування гемотрансфузії.
86. Гіпотонічні кровотечі. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика ведення. Умови, покази та протипокази до застосування гемотрансфузії. Показання до хірургічного лікування.
87. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові (ДВЗ-синдром) в акушерстві. Причини, патогенез (мертвий плід, передчасне відшарування плаценти, емболія водами, ендометрит в пологах та ін.). Коагулопатичні кровотечі в акушерстві. Методи лікування. Профілактика.
88. Геморагічний шок в акушерстві. Клініка, діагностика. Методи лікування. Організація терапевтичних заходів при масивних акушерських кровотечах.
89. Емболія навколоплідними водами. Етіологія, патогенез. Клініка і діагностика. Методи лікування. Профілактика ускладнень.
90. Патологія плідних оболонок. Міхурцевий занесок, його види, клініка, діагностика. Методи лікування. Медична реабілітація жінок, що перенесли міхурцевий занесок. Віддалені ускладнення.
91. Гостре та хронічне багатоводдя. Етіологія, патогенез. Клініка та методи лікування. Особливості перебігу пологів, можливі ускладнення та їх профілактика.
92. Організація спеціалізованої допомоги вагітним з екстрагенітальною патологією (захворюваннями серцево-судинної системи, нирок, кровотворних органів, цукровим діабетом). Особливості нагляду в жіночій консультації та в акушерському стаціонарі. Особливості проведення пологів. Медичні показання для переривання вагітності.
93. Вплив гострих та хронічних інфекцій на перебіг вагітності та розвиток плоду (зоонозні інфекції, респіраторні віруси, краснуха, туберкульоз,
94. сифіліс, СНІД). Внутрішньоутробне інфікування плода. Медичні показання до переривання вагітності.
95. Сифіліс і вагітність. Перебіг вагітності, вплив на плід. Особливості проведення пологів при сифілісі у вагітної.
96. Особливості перебігу гострої хірургічної патології при вагітності (гострий апендицит, панкреатит, холецистит, кишкова непрохідність, перекрут ніжки пухлини яєчника).
97. Фетоплацентарна недостатність. Етіологія, патогенез. Діагностика. Синдром затримки розвитку плода. Клініка, діагностика. Методи лікування фетоплацентарної

недостатності та синдрому ЗРП. Способи розродження.

98. Показання та методи дострокового переривання вагітності при патологічному її перебігу.

99. Операція витягання плода за тазовий кінець (за паховий згин, за ніжку, за дві ніжки). Показання, умови, техніка. Роль в сучасному акушерстві.

100. Ембріотомії - плодоруїнувальні операції, їх роль в сучасному акушерстві. Операції краніотомії, краніоклазії, декапітації, спонділотомії, евісцерації, клейдотомії. Показання, умови, техніка. Знеболювання плодоруїнувальних операцій.

101. Позаматкова вагітність. Класифікація. Причини. Клініка і діагностика прогресуючої та порушеної позаматкової вагітності. Лікування. Методи реабілітації репродуктивної функції у жінок, що перенесли позаматкову вагітність.

102. Акушерський травматизм. Травми шийки матки, піхви, промежини, лона. Розриви матки. Класифікація. Етіологія різних механізмів розриву матки. Клініка розриву, що загрожує та розриву, що стався. Діагностика, акушерська тактика. Профілактика материнського травматизму.

103. Гостра та хронічна гіпоксія плоду. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Методи лікування. Можливі наслідки перенесеної гіпоксії плоду.

104. Асфіксія новонароджених. Етіологія, патогенез. Клініка і діагностика асфіксії новонароджених. Сучасні методи реанімації новонароджених, що народились в асфіксії. Медикаментозна корекція біохімічних порушень крові. Можливі наслідки перенесеної асфіксії новонароджених. Інтенсивна терапія новонароджених.

105. Перебіг фізіологічного періоду новонародженості. Догляд та годування новонароджених. Профілактика токсико-септичних захворювань. БЦЖ новонароджених. Адаптаційний період новонароджених.

106. Ендометрит в пологах. Причини, клініка, діагностика. Ускладнення для плода і матері. Лікування, методи розродження. Профілактика ендометриту в пологах.

107. Післяпологові септичні захворювання. Класифікація. Післяпологовий ендометрит. Клініка, діагностика. Інтенсивна терапія післяпологового ендометриту. Місцеві методи лікування в комплексі терапевтичних заходів.

108. Лактаційний мастит. Клініка, діагностика, методи лікування (консервативного та хірургічного). Вплив лікарських засобів на новонародженого, що живиться молоком матері, при запаленні молочної залози.

109. Перинатальна смертність, її складові частини. Структура перинатальної смертності в сучасних умовах. Шляхи зниження перинатальної смертності та патології.

110. Методи регуляції народжуваності і планування сім'ї. Протизаплідні засоби. Класифікація, механізм дії, ефективність. Сучасні протизаплідні засоби, їх вплив на організм жінки. Можливі ускладнення.

111. Значення загального обстеження хворої в діагностиці гінекологічних захворювань. Спеціальний анамнез гінекологічної хворої.

112. Методи об'єктивного загального та спеціального обстеження жіночого організму при діагностиці гінекологічних захворювань.

113. Сучасні методи обстеження статевих органів жінки (бактеріоскопічні, інструментальні, апаратні, рентгенологічні, ультразвукові, ендоскопічні).

114. Сучасні методи обстеження репродуктивної системи жінки (гіпоталамус, гіпофіз, яєчники, матка).

115. Сучасні методи обстеження функціональної спроможності яєчників.

116. Методи гормональної діагностики в гінекології.

117. Етіологія запальних процесів статевих органів на сучасному етапі (неспецифічні збудники, специфічні, трихомонади, гриби, хламідії, мікоплазми, віруси).
118. Гострі запалення зовнішніх статевих органів (вульвіт, вагініт, запалення великої вестибулярної залози, гострі конділоми). Етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.
119. Трихомоніаз статевих органів жінки. Клінічний перебіг. Діагностика, методи лікування.
120. Хламідіоз статевих органів жінки. Клініка, діагностика, методи лікування.
121. Мікотичні ураження статевих органів жінки. Клініка, діагностика, методи лікування.
122. Вірусні ураження статевих органів жінки. Клініка, діагностика, методи лікування.
123. СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, стан терапії, профілактика.
124. Гострі запальні процеси внутрішніх статевих органів жінки (ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, пельвіоперитоніт). Клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування. Показання до хірургічного лікування та його методи. Профілактика.
125. Хронічні запальні процеси внутрішніх статевих органів жінки. Клініка, діагностика. Принципи лікування запальних процесів статевих органів жінки в хронічній стадії. Показання до хірургічного лікування. Санаторно-курортне лікування. Реабілітація репродуктивної функції жінки.
126. Гонорея статевих органів жінки. Етіологія, класифікація. Клінічний перебіг в гострій та хронічній стадіях. Особливості клінічного перебігу в різні періоди життя та стану жінки (дитинство, вагітність, клімактеричний період). Діагностика, методи лікування різних форм гонореї жінки.
127. Туберкульоз жіночих статевих органів. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Сучасний комплексний метод лікування. Медична реабілітація репродуктивної функції жінки.
128. Аменорея. Класифікація. Ступені аменореї. Етіологія, клініка різних форм аменореї (маткової, яєчникової, гіпофізарної, гіпоталамічної).
129. Діагностика. Сучасні методи відновлення менструальної функції та репродукції.
130. Дисфункціональні кровотечі при двохфазному менструальному циклі. Етіологія. Клініка. Тести діагностики фаз циклу. Методи лікування.
131. Дисфункціональні кровотечі при однофазному менструальному циклі. Класифікація. Етіологія, патогенез. Особливості дисфункціональних
132. Кровотечі в період статевого дозрівання, в репродуктивному та клімактеричному періодах.
133. Дисфункціональні кровотечі в період статевого дозрівання (ювенільні). Клінічний перебіг. Методи діагностики. Методи корекції
- а. менструальної функції.
134. Дисфункціональні кровотечі в репродуктивному періоді життя жінки. Клінічний перебіг. Методи діагностики. Методи лікування. Відношення до відновлення репродуктивної функції та методи її реабілітації.
135. Дисфункціональні кровотечі в клімактеричному періоді. Клінічний перебіг. Методи діагностики. Методи лікування.

136. Нейро-ендокринні синдроми в гінекології (післякастраційний, передменструальний, клімактеричний). Етіологія, патогенез, клінічні форми. Клінічний перебіг, діагностика. Методи лікування.
137. Безплідний шлюб. Причини жіночої та чоловічої безплідності, їх класифікація. Система обстеження подружжя при безплідному шлюбі.
138. Ендокринні форми жіночої неплідності. Комплекс обстежень. Методи відновлення репродуктивної функції.
139. Значення запальних захворювань жіночих статевих органів в розвитку неплідності. Методи діагностики неплідності запального генезу у жінок. Методи відновлення репродуктивної функції.
140. Штучне запліднення жінки. Методи допоміжних репродуктивних технологій(ДРТ- інсемінація, методи екстракорпорального запліднення).
141. Організація дифдіагностики, лікування менопаузального синдрому та профілактики ускладнень менопаузи.
142. Дати визначення постоварієктомічний синдром (ПОЕС). Менеджмент менопаузи. Покази та абсолютні, чи відносні протипоказання до замісної гормональної менопаузальної гормональної терапії.
143. Класифікація гіперплазії ендометрія ВООЗ, 2014 р. Визначення клінічної значимості, відносно гіперпластичних змін ендометрію, наступних термінів(регрес,персистенція,прогресування, рецидив). Фактори ризику гіперплазії ендометрія.
144. Організація діа/дифдіагностики пацієнткам репродуктивного віку з гіперплазією ендометрія на рівні первинної та вторинної амбулаторної медичної допомоги
145. Організація діа/дифдіагностики пацієнткам репродуктивного віку з гіперплазією ендометрія на рівні стаціонарної та третинної медичної допомоги.
146. Організація діа/дифдіагностики пацієнткам перименопаузального віку з гіперплазією ендометрія на рівні первинної та вторинної медичної допомоги.
147. Організація діа/дифдіагностики пацієнткам репродуктивного віку з гіперплазією ендометрія на рівні стаціонарної та третинної медичної допомоги.
148. Дайте визначення станів у жінок з підозрою на гіперплазію ендометрія, при яких необхідно надавати перевагу гістероскопії з прицільною біопсією ендометрія по відношенню до пайпель біопсії. Покази, протипокази та умови до гістероскопії, до методу дилатації і кюретажу стінок порожнини матки у жінок з підозрою на гіперплазію ендометрія.
149. Організація лікування, динамічного спостереження та усунення факторів ризику безсимптомним пацієнткам репродуктивного віку з гіперплазією ендометрія без атипії на рівні вторинної амбулаторної медичної допомоги
150. Організація лікування, динамічного спостереження та усунення факторів ризику безсимптомним пацієнткам репродуктивного віку з гіперплазією ендометрія без атипії на рівні стаціонарної медичної допомоги.
151. Організація лікування, динамічного спостереження та усунення факторів ризику пацієнткам репродуктивного віку з гіперплазією ендометрія з атипією на рівні стаціонарної медичної допомоги.
152. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку з кістами яєчників на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах.

153. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку з міомою матки на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .
154. Генітальний ендометріоз. Теорії розвитку захворювання. Класифікація. Клініка зовнішнього та внутрішнього ендометріозу статевих органів.
155. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку з ендометріозом додатків на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .
156. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку з ендометріозом додатків на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .
157. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку з аденоміозом на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .
158. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку з аденоміозом на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .
159. Пухлиноподібні новоутворення яєчників. Класифікація. Клініка, діагностика, тактика лікаря.
160. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку з кістами яєчників на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах.
161. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку з міомою матки на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .
162. Умови, покази та протипокази до видалення кісти бартолінової залози. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики периопераційних ускладнень.
163. Основні види та доступи сучасних гінекологічних операцій. Передопераційне обстеження та підготовка хворих до гінекологічних операцій. Особливості підготовки до черевних (лапаротомічних / лапароскопічних), внутрішньоматкових (гістероскопія / роздільне діагностичне вишкрібання стінок матки) та пластичних операцій.
164. Міома матки. Сучасна класифікація. Діагностика. Тактика лікування. Види операцій що застосовуються при фіброміомі матки. Види операцій, що застосовуються при фіброміомах матки.
165. Пролапс геніталіїв. Сучасна класифікація. Діагностика. Тактика лікування. Види операцій, що застосовуються.
166. Покази, протипокази, умови проведення лапароскопічної / лапаротомічної ампутації матки з /без додатків при наявності доброякісної патології. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики периопераційних ускладнень.
167. Покази, протипокази, умови проведення лапароскопічної / лапаротомічної екстирпації матки з /без додатків при наявності доброякісної патології. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики периопераційних ускладнень.
168. Покази, протипокази, умови та методи проведення метросальпінгографії. Методи профілактики інтрапроцедурних ускладнень.

169. Тактика ведення пацієнтки (покази, протипокази та методи лікування) при наявності гнійних ран промежини, вагіни, черевної стінки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

170. Покази, протипокази, умови та методи проведення діагностичної гістероскопії/ вишкрібання стінок порожнини матки. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

171. Покази, протипокази, умови та методи проведення гістероскопічної міомектомії. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

172. Покази, протипокази, умови та методи проведення гістероскопічної суб/тотальної резекції ендометрію. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

173. Тактика ведення пацієнтки при наявності трубної вагітності. Покази, протипокази, умови проведення лапароскопічної / лапаротомічної тубектомії в при наявності трубної вагітності. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

174. Покази, протипокази, умови проведення передньої та задньої кольпоррафії з леваторопластикою. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

175. Покази, протипокази, умови проведення серединної кольпоррафії. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

176. Покази, протипокази, умови проведення лапароскопічної / лапаротомічної оваріектомії при наявності доброякісної патології яєчників. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

177. Покази, протипокази, умови проведення лапароскопічної / лапаротомічної резекції яєчника/ків при наявності доброякісної патології. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

178. Покази, протипокази, умови проведення операції Емета. Тактика передопераційної діагностики та післяопераційного ведення пацієнтки. Методи профілактики періопераційних ускладнень.

179. Тактика ведення післяопераційного періоду хворих похилого віку та при екстрагенітальній патології після гінекологічних черевних та пластичних операцій. Профілактика ускладнень. Профілактика тромбоускладнень в післяопераційному періоді.

180. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку при цитограмі ASC-US, LSIL, AGC.

181. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку при цитограмі NILM, ASC-H, HSIL. Тактика ведення пацієнтки.

182. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку при цитограмі ASC-US, LSIL, AGC.

183. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку при цитограмі ASC-US, LSIL, AGC.

184. Основні аспекти сучасної профілактики раку шийки матки на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах . Вакцинопрофілактика раку шийки матки в Україні.

185. Основні стратегії профілактики онкозахворювань жіночих статевих органів на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .

186. "Гострий живіт" в гінекології. Диференціальна діагностика. Лікувальна тактика.

187. Неправильні положення жіночих статевих органів. Етіологія. Класифікація. Клінічний перебіг, діагностика. Методи лікування. Показання до консервативного та хірургічного лікування.

188. Доброякісні пухлини матки. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка різних форм міом матки, ускладнення. Діагностика. Методи лікування. Показання до консервативного та хірургічного лікування.

189. Доброякісні пухлини яєчників. Етіологія, патогенез. Класифікація. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах . Близькі та віддалені ускладнення пухлин яєчників.

190. Доброякісні пухлини яєчників. Етіологія, патогенез. Класифікація. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах . Близькі та віддалені ускладнення пухлин яєчників.

191. Доброякісні пухлини яєчників. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку в стаціонарних умовах. Близькі та віддалені ускладнення пухлин яєчників.

192. Доброякісні пухлини яєчників. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку в стаціонарних умовах. Близькі та віддалені ускладнення пухлин яєчників.

193. Групи ризику розвитку раку яєчників. Організація обстеження жінок з групи ризику по раку яєчників репродуктивного віку в стаціонарних умовах.

194. Рак шийки матки. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, клінічні групи. Сучасні методи діагностики раку шийки матки. Основи лікувальної тактики. Покази, проти покази особливості поліхіміотерапії, гормонотерапії. Покази ,проти покази та особливості хірургічного лікування.

195. Рак тіла матки (ендометрію). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, клінічні групи. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам пери/менопаузального віку на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .

196. Рак тіла матки (ендометрію). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, клінічні групи. Організація діагностики, лікування та профілактики пацієнткам репродуктивного віку на рівні вторинної медичної допомоги в амбулаторних умовах .

197. Рак тіла матки(ендометрію). Організація діагностики та лікування жінок репродуктивного віку в стаціонарних умовах.

198. Рак тіла матки(ендометрію). Організація діагностики та лікування жінок пери/менопаузального віку в стаціонарних умовах.

199. Трофобластична хвороба. Хоріонкарцинома тіла матки. Етіологія, клінічний перебіг захворювання. Діагностика. Сучасні методи лікування. Можливості для реабілітації репродуктивної функції.

200. Рак яєчників у жінок репродуктивного віку. Етіологія, клінічний перебіг захворювання. Класифікація. Основи лікувальної тактики. Покази, протипокази, особливості поліхіміотерапії, гормонотерапії. Покази, протипокази та особливості хірургічного лікування.

201. Рак яєчників у жінок пери/менопаузального віку. Етіологія, клінічний перебіг захворювання. Класифікація. Основи лікувальної тактики. Покази, протипокази, особливості поліхіміотерапії, гормонотерапії. Покази, протипокази та особливості хірургічного лікування.

Список рекомендованої літератури

1. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 :

2. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.

3. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text]/Roger P.Smith; ill. Frank H. Netter.-3rd ed.- Philadelphia: Elsevier, 2018. -XII, 601 p.:il.- Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.

4. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p.: il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.

5. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булавенко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.

6. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018. Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.

7. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text]: Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.]: Elsevier, 2017. - VII, 375 p.: il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020- 6064-9.

8. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7

9. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. –

К. : ВСВ «Медицина», 2018.- 432 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-543-4

10. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .

11. Obstetrics and Gynecology [Text]: PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.

12. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:

13. Оперативна гінекологія [Текст]: навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків: ХНМУ, 2017. - 132 с.: іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.

14. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia: Elsevier, 2017. - XII, 956 p.: il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Додаткова:

1.Guidelines Obstetrics : study guide for students of 4th, 5th and 6th year of study Medical faculty / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska [et al.] ; Private higher educational establishment "Kyiv Medical University", Bogomolets National Medical University. - Київ : Книга-плюс, 2020. - 204 p.

2.Guidelines Pathological obstetrics : study guide for students of 4th, 5th and 6th years of study Medical faculty Department of obstetrics and gynecology / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska [et al.] ; Private higher educational establishment "Kyiv Medical University", Bogomolets National Medical University. - Київ : Книга плюс, 2021. - 210 p.

3.Willams gynecology. 4 th edition /Barbara Hoffman, John Schorge, Karen Bradshaw, Lisa Halvorson, Joseph Schaffer, Marlene Corton. Mc Graw Hill. 2020, 1328 p.

4.Willams obstetrics. 25 th edition /Kenneth J. Leveno, F. Gary Cunningham, Kenneth J. Leveno, Steven L. Bloom, Jodi S. Dashe, Barbara L. Hoffman, Brian M. Casey, Catherine Y. Spong. Mc Graw Hill. 2018, 1344 p.

5.Adolescent gynecology. A clinical casebook / edited by Hina J. Talib. Springer.2018, 275 p

6. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказами МОЗ України з акушерства і гінекології .

7. Герасимова Т.В. Тези до лекцій з гінекологічної ендокринології .Вибіркові питання дитячої гінекології (т.ІІІ) Київ,2020, 225 с

8. М.А. Михайлюта. Аномальні маткові кровотечі пубертатного віку як фактор ризику репродуктивних ускладнень: сучасний погляд на тактику ведення / Акушерство.

Гінекологія. Генетика, 2020. Том 6, No 3-4.-С. 40-45

9. International evidencebased guideline for the assessment and management of polycystic ovary syndrome. Monash University, Melbourne Australia 2018:198 p.

Анестезіологія та інтенсивна терапія

1. Історія розвитку анестезіології та інтенсивної терапії як науки і клінічної дисципліни.
2. Поняття про внутрішньочерепний тиск і складові його елементи.
3. Особливості функціональних і біохімічних змін при різних видах патології органів дихальної системи, коли є необхідним проведення ІТ.
4. Накази МОЗ України, які регламентують організацію і роботу служби анестезії та інтенсивної терапії в різних закладах охорони здоров'я України.
5. Клінічна фізіологія і біохімія ЦНС та ВНС.
6. Особливості функціональних змін при різних видах патології підшлункової залози, коли є необхідним проведення ІТ.
7. Особливості кровообігу та метаболізму ЦНС.
8. Клінічна фармакологія медикаментозних засобів, які застосовуються в анестезіології та інтенсивній терапії.
9. Наркозно-дихальна апаратура. Моніторинг під час анестезії і в процесі інтенсивної терапії.
10. Клінічна фармакологія медикаментозних засобів для премедикації.
11. Сутність і методи сучасної інтенсивної терапії.
12. Особливості функціональних і біохімічних змін при різних видах патології органів дихальної системи, коли є необхідним проведення ІТ.
13. Клінічна фармакологія медикаментозних засобів для премедикації.
14. Сутність і методи сучасної інтенсивної терапії.
15. Документація, звітність і медична статистика в анестезіології.
16. Клінічна фармакологія інгаляційних анестетиків.
17. Вибір методів анестезії в залежності від основного і супутнього захворювання органів системи дихання.
18. Шок, його патогенез, діагностика і інтенсивна терапія окремих видів шоку: травматичного, геморагічного, гемотрансфузійного, кардіогенного, анафілактичного, інфекційно – токсичного, опікового.
19. Біль. Ноцицептивна і антиноцицептивна система. Клінічна фармакологія препаратів, що взаємодіють з опіатними рецепторами.
20. Клінічна фармакологія м'язових релаксантів.
21. Кома. Патогенез, клінічна картина і інтенсивна терапія.
22. Моніторинг під час анестезії і в процесі інтенсивної терапії.
23. Клінічна фізіологія кровообігу в анестезіологічному аспекті.
24. Респіраторна інтенсивна терапія.
25. Клінічна фармакологія місцевих анестетиків.
26. Детоксикаційна інтенсивна терапія.
27. Вибір методів анестезії в залежності від основного і супутнього захворювання нирок і сечовивідних шляхів.
28. Основні закони фізичної хімії газів і рідин, які мають значення для анестезіології.
29. Серцево-легенева та церебральна реанімація.
30. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології ендокринних органів.
31. Клінічна фармакологія в/в анестетиків.
32. Аспекти живлення в ІТ. Парентеральне живлення.

33. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології органів дихальної системи.
34. Класифікація різновидностей анестезії. Теорії наркозу.
35. Фармакологія, фармакокінетика і фармакодинаміка медикаментозних засобів, які використовуються в ІТ захворювань органів серцево-судинної системи.
36. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології нервової системи.
37. Клінічна фармакологія автономної нервової системи і медикаментозних засобів, впливаючи на її функцію.
38. Особливості функціональних і біохімічних змін при вагітності та гінекологічних захворюваннях. Стани, які потребують проведення ІТ.
39. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при захворюваннях крові.
40. Клінічна фізіологія і біохімія гемостазу і гемокоагуляції.
41. Особливості функціональних змін при різних видах інфекційних хвороб (ботулізм, правець, холера, харчова токсикоінфекція, газова гангрена) і сепсисі.
42. Анестезія в оториноларингології.
43. Клінічна фізіологія і біохімія кислотно-лужного стану. Види його порушень та корекція.
44. Анестезія в щелепно-лицевій хірургії.
45. Гострі отруєння спиртами.
46. Водно-електролітні порушення та їх корекція.
47. Анестезія та інтенсивна терапія при опіках.
48. Травматичний шок. Особливості інтенсивної терапії при травматичному шоці.
49. Клінічна фармакологія медикаментозних засобів, які застосовуються в анестезіології та інтенсивній терапії.
50. Клінічна фізіологія дихання в анестезіологічному аспекті. Дихальна недостатність, її варіанти і їх діагностика.
51. Кардіогенний шок. Інтенсивна терапія кардіогенного шоку.
52. Больовий синдром. Психоемоційні, нейрофізіологічні, гуморальні, біохімічні і фармакологічні аспекти болю.
53. Вибір методів анестезії в залежності від основного і супутнього захворювання органів системи дихання.
54. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології нервової системи.
55. Наркозно-дихальна, контрольна-діагностична апаратура в анестезіології та ІТ. Техніка безпеки при роботі з нею.
56. Патогенетичні механізми безповоротного пошкодження нейронів. Клініка і механізми фізіологічного і патологічного сну. Кома. Визначення об'єму свідомості і рівня її втрати.
57. Вибір методів анестезії в залежності від основного і супутнього захворювання шлунково-кишкового тракту.
58. Фармакологія, фармакокінетика і фармакодинаміка медикаментозних засобів, які використовуються в ІТ захворювань органів серцево-судинної системи.
59. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології нервової системи.
60. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при вагітності та гінекологічних захворюваннях.

61. Клінічна фармакологія м'язових релаксантів та їх антагоністів.
62. Серцево-легенева та церебральна реанімація.
63. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при захворюваннях крові.
64. Поняття про внутрішньочерепний тиск і складові його елементи. Набряк і набухання мозку.
65. Наркозно-дихальна апаратура. Моніторинг під час анестезії і в процесі інтенсивної терапії.
66. Респіраторна інтенсивна терапія.
67. Клінічна фармакологія автономної нервової системи і медикаментозних засобів, впливаючи на її функцію.
68. Теорії наркозу. Класифікація різновидностей анестезії.
69. Вибір методів анестезії в залежності від основного і супутнього захворювання у гінекологічних хворих та при екстрагенітальній патології вагітних.
70. Фармакологія, фармакокінетика і фармакодинаміка медикаментозних засобів, які використовуються для ІТ невідкладних станів при вагітності та гінекологічних захворюваннях.
71. Анестезія в щелепно-лицевій хірургії, особливості інтенсивної терапії.
72. Тактика і невідкладна медична допомога при гострих отруєннях.
73. Вплив болю на організм. Поняття про біль-хворобу. Фізіологічне обґрунтування різних методів і засобів для захисту від болю.
74. Моніторинг функцій серцево-судинної системи та інтерпретація показників моніторингу.
75. Геріартрична анестезіологія, особливості інтенсивної терапії.
76. Документація, звітність і медична статистика в анестезіології.
77. Патогенетичні механізми безповоротного пошкодження нейронів. Клініка і механізми фізіологічного і патологічного сну. Кома. Визначення об'єму свідомості і рівня її втрати.
78. Фармакологія, фармакокінетика і фармакодинаміка медикаментозних засобів, які використовуються в ІТ інфекційних хворобах та сепсису.
79. Гострі отруєння ФОС.
80. Клінічна фізіологія і біохімія шлунка, кишечника, підшлункової залози і очеревини.
81. Анестезія в ортопедії і травматології.
82. Клінічна фармакологія інгаляційних анестетиків.
83. Гостра кровотеча. Анестезіологічне забезпечення хірургічних втручань та інтенсивна терапія при гострій кровотечі.
84. Провідникова регіональна анестезія.
85. Клінічна фармакологія в/в анестетиків.
86. Вибір методів анестезії в залежності від основного і супутнього захворювання органів системи дихання.
87. Серцево-легенева та церебральна реанімація.
88. Клінічна фармакологія місцевих анестетиків.
89. Інтенсивна терапія в педіатрії і у новонароджених.
90. Фармакологія, фармакокінетика і фармакодинаміка медикаментозних засобів, які використовуються в ІТ інфекційних хворобах та сепсису.
91. Клінічна фармакологія м'язових релаксантів та їх антагоністів.
92. Моніторинг під час анестезії і в процесі інтенсивної терапії.

93. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології серцево-судинної системи.
94. Клінічна фармакологія медикаментозних засобів, які застосовуються в анестезіології та інтенсивній терапії.
95. Важка інтубація трахеї. Алгоритм дій анестезіолога при важкій інтубації трахеї.
96. Анестезія та ІТ при черепно-мозковій травмі.
97. Фармакологія, фармакокінетика і фармакодинаміка медикаментозних засобів, які використовуються в ІТ захворювань нирок і сечовивідних шляхів.
98. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при патології ендокринних органів.
99. Клініка, діагностика та ІТ невідкладних станів при вагітності та гінекологічних захворюваннях.
100. Клінічна фізіологія і біохімія гемостазу і гемокоагуляції. Фармакологія.
101. Роль клінічної фізіології і біохімії терморегуляції для вибору анестезії і методів ІТ. Патофізіологія лихоманки і гіпертермії. Злоякісна гіпертермія.
102. Детоксикаційна інтенсивна терапія.
103. Наркозно-дихальна апаратура.
104. Особливості анестезіологічного забезпечення оперативних втручань в геронтології.
105. Анестезіологічне забезпечення ендовідеохірургічних втручань.

Список рекомендованої літератури

1. Акушерська тактика та інтенсивна терапія тяжкої прееклампсії. Методичні рекомендації. В.В. Камінський, С.Є. Савченко, Р.О. Ткаченко, Л.В. Суслікова, В. В.Петриченко.- Київ, 2020 -43 с.
2. Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани: навчальний посібник / за ред. Засл. лікаря України, д-ра мед. наук, проф. А. С. Владики, Засл. діяча науки і техніки України, д-ра мед. наук, проф. О. О.Тарабріна – Суми: Університетська книга, 2-е видання - 2023. – 584 с.
3. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник / Ф.С. Глумчер, Л.П. Чепкий, Л.В. Новицька-Усенко та ін. — 4-го вид. – 2021. – 360 с.
4. Вплив метода анестезії при вишкрібанні порожнини матки на інтенсивність та часові характеристики післяопераційного больового синдрому/ М. А. Георгіянц, О. В. Висоцька, Г. М.Страшненко, О. М. Юрченко // Біль, знеболювання і інтенсивна терапія. – 2019. – № 3. – С. 15–23.
5. Григор'єв С. В. Спосіб мінімізації типових ускладнень при спінальній анестезії / С. В. Григор'єв, В. І. Перцов // Медицина невідкладних станів. – 2019. – № 3. – С. 74–77.
6. Гострі судинні захворювання кишківника : історичні здобутки та сучасні реалії. К.: Інтерсервіс.-2019.-с.162.
7. Догоспітальна допомога при травмах: пер. з англ 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайі Г. Ган, Джон Е. Кемпбелл ; наук.ред.пер.: А. О. Волосовець. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 440 с.
8. Дужий І. Д. Гострий грудний біль (диференціальна діагностика) : монографія / І. Д. Дужий. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 304 с.

9. Йовенко І. А. Клінічний досвід opioid free anaesthesia при радикальній мастектомії / І. А. Йовенко, Д. Г. Гавреченко, В. В. Петров // Медицина невідкладних станів. - 2020. - Т. 16, № 3. - С. 96. 18.
10. ЕКГ у практиці: посібник/пер. з англ.: 7-го вид./Джон Хемптон, Девід Едлем.– К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 410 с.
11. Епідуральна аналгезія в пологах. Який об'єм інформації необхідно надати жінці? / Н. В. Титаренко, І. Л. Кукуруза, А. В. Костюченко, А. В. Вознюк // Перинатологія та педіатрія. – 2019. – № 1. – С. 12–20.
12. Знеболювання пологів – картина у пазлах. Пазл № 1. Юридичні аспекти // З турботою про жінку. – 2019. – № 6. – С. 40–47.
13. Знеболювання пологів – картина у пазлах. Пазл № 2. Юридичні аспекти // З турботою про жінку. – 2019. – № 7. – С. 32-38.
14. Кардіоміопатії у вагітних: особливості анестезіологічного забезпечення під час пологів / Д. М. Станін, Є. Н. Клігуненко, В. А. Седінкін // Медицина невідкладних станів. – 2019. – № 3. – С. 30–33.
15. Клінічні настанови з анестезіологічного убезпечення в акушерстві // Медичні аспекти здоров'я жінки. – 2019. – № 1/2. – С. 5–18
16. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. за ред. М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко– К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 335 с.
17. Медицина невідкладних станів. Вибрані клінічні лекції. Том 9.-Під редакцією проф. Ніконова В.В.-Харків .-2020.-400 с.
18. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. — 5-е видання. – 2023.- 560 с.
19. Медична фізіологія за Гайтоном і Голлом: підручник: перек. з англ. 14-го вид.: у 2 томах. Том 1 / Джон Е. Голл, Майкл Е. Голл; наук. ред. укр. вид. Степан Видзюк - К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 634 с.
20. Медична фізіологія за Гайтоном і Голлом: підручник: перек. з англ. 14-го вид.: у 2 томах. Том 2 / Джон Е. Голл, Майкл Е. Голл; наук. ред. укр. вид. Степан Видзюк - К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 631 с.
21. Мельник Р. В. Лікування післяопераційного болю: метод. рекомендації для лікарів багатoproф. лікарень / Р. В. Мельник.– Луцьк- Вінниця, 2019.– 64с.
22. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посібник / Л.І. Соколова, Т.М. Черенько, Т.І. Ілляш та ін. — 2-е вид. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 144 с.
23. Оцінка передопераційного статусу пацієнта і підготовка до хірургічного втручання : навч.-метод. посіб. / О. А. Лоскутов, М. В. Бондар, Б. М. Тодуров [та ін.]. - Київ : Гордон, 2019. - 227 с.
24. Стандартизація в нейрохірургії. Частина 1. Травматичні ушкодження центральної та периферичної нервової системи. За ред. академіка НАМН України, проф. Є.Г. Педаченка. Київ: ДУ “ІНХ НАМНУ”, 2019. 152 с.
25. Перинатальні неврологічні синдроми: сучасні аспекти діагностики і лікування; навчальний посібник для студентів медичних вузів, інтернів, лікарів неонатологів, сімейних лікарів, педіатрів, неврологів. Запоріжжя ; Київ, 2020. – 116с.
26. Порівняльна оцінка програмного забезпечення для тотальної внутрішньовенної анестезії (ТВВА) та інфузії за цільовою концентрацією (ІЦК) / А. В. Мельничук, К. П. Семенчук, М. М. Барса [та ін.] // Медицина невідкладних станів. – 2020. – Т. 16, № 3. – С. 121.

27. Трансфузійна медицина: підручник / В.В. Орлик– К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 424 с.
28. Фармакологія за Рангом і Дейлом: 9-е видання: у 2 томах. Том 1 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг
29. Фармакологія за Рангом і Дейлом: 9-е видання: у 2 томах. Том 2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг
30. Халімончик В. В. Вплив низьких доз кетаміну на маркери запалення при лапароскопічних операціях у гінекології / В. В. Халімончик, О. М. Клигуненко // Медицина невідкладних станів. – 2019. – № 3. – С. 156–161.
31. Халімончик В. В. Гемодинамічні зміни при лапароскопічних операціях в гінекології / В. В. Халімончик // Український медичний часопис. – 2019. – Т. 2, № 3. – С. 21–22.
32. Шкали в екстреній і невідкладній медицині та медицині катастроф (навчальний посібник). К.: Інтерсервіс.-2019.-с.291.
33. Anesthesiology and intensive care: textbook / F.S. Hlumcher, Yu.L. Kuchyn, S.O. Dubrov et al.; edited by F.S. Hlumcher — 3rd edition, updated and revised. – Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2021. – 312p.
34. Narha A. Epidural anesthesia of C–section in a patient with chiari malformation and epilepsy / A. Narha, I. Grizhymalskyi // Біль, знеболювання і інтенсивна терапія. – 2019. – N 2. – P. 161–162.

Внутрішні хвороби

1. Класифікація серцевої недостатності. Основні клінічні прояви хронічної лівошлуночкової недостатності. Лікування серцевої недостатності.
2. Нестабільна стенокардія. Діагностика, лікування.
3. Кардіогенний шок. Види, клінічні прояви, невідкладна допомога.
4. Атипові форми клінічного перебігу інфаркту міокарда, особливості клініки, невідкладна допомога.
5. Перикардити, етіологія, класифікація. Ексудативний перикардит, критерії діагностики.
6. Стабільна стенокардія напруги, функціональні класи. Діагностика, лікування.
7. Пароксизмальна тахікардія. Етіологія, клініка. Диференційоване лікування надшлуночкової та шлуночкової.
8. Кардіоміопатії. Дилатаційна кардіоміопатія. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення.
9. Мітральний стеноз. Гемодинаміка, діагностика. Ускладнення.
10. Атріо-вентрикулярні блокади. Діагностика, лікування.
11. Артеріальна гіпертензія. Класифікація, діагностика.
12. Синкопальні стани при серцево-судинних захворюваннях, невідкладна допомога, лікування.
13. Бронхіальна астма. Етіологія, патогенез. Класифікація. Критерії діагностики. Базисна терапія.
14. Хронічна дихальна недостатність, стадії, критерії діагностики.
15. Негоспітальна пневмонія, етіологія, категорії хворих. Діагностика та лікування.
16. Нозокоміальні пневмонії, діагностика, особливості перебігу, лікування.
17. Гостра дихальна недостатність. Причини. Невідкладна допомога.
18. Хронічне легеневе серце, класифікація, діагностика, ЕКГ-ознаки.
19. Хронічна хвороба нирок, діагностика, принципи лікування.
20. Гостра ниркова недостатність. Причини, стадії, лікування.
21. Нефротичний синдром. Етіологія. Диференційна діагностика.
22. Хронічна ниркова недостатність. Етіологія, діагностика, принципи лікування.
23. Клінічна та лабораторна діагностика ревматичної лихоманки. Диференційна діагностика ураження суглобів при гострій ревматичній лихоманці.
24. Системні захворювання сполучної тканини. Класифікація. Діагностика системної склеродермії.
25. Ревматоїдний артрит. Класифікація, діагностика, принципи лікування
26. Деформуючий остеоартроз. Диференціальна діагностика. Методи лікування.
27. Системний червоний вовчак. Клінічні прояви, методи діагностики, лікування.
28. Залізодефіцитні анемії, причини, принципи діагностики та лікування.
29. Гіпопластичні анемії, причини, діагностика, лікування.
30. Геморагічні діатези. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Діагностика, диференційна діагностика, лікування.
31. Цукровий діабет. Класифікація, діагностика, ускладнення.
32. Принципи лікування цукрового діабету.
33. Тиреотоксикоз. Клінічні прояви, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
34. Гіпотиреоз. Етіологія, діагностика, лікування.
35. Цироз печінки, класифікація, клініка, принципи лікування.

36. Неалкогольна жирова хвороба печінки, клініка, діагностика, лікування.
37. Хронічний панкреатит, діагностика різних форм, принципи лікування.
38. Етіологія та патогенез виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки, клінічні прояви.
39. Діагностика та лікування хелікобактерної інфекції.
40. Запальні захворювання кишок. Неспецифічний виразковий коліт, діагностика, лікування.

Список рекомендованої літератури

1. Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря / Ю.В. Вороненко, О.Г. Шекера, М.М. Долженко [та ін.] // К.: Вид. Заславський О.Ю., 2017. - 412 с.
2. Бронхіальна астма. Хронічне обструктивне захворювання легень в світлі сучасних рекомендацій GINA (2017), SIGN 153 (2016), GOLD (2017), NICE (2010) / Під ред. Ю.І. Фещенка. – К.: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2018. – 220 с.
3. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/2019 / Керівник проекту А. Кубец. Переклад І. Авраменко та ін. – Вроцлав: ORTS. – 1632 с.
5. Діагностика та лікування ревматичних захворювань: навчальний посібник / А.С. Свінціцький.- К.: Медкнига, 2017.–372 с.
6. Дисліпідемії: діагностика, профілактика та лікування. Методичні рекомендації Українського товариства з атеросклерозу Асоціації кардіологів України / О.І. Мітченко, М.І. Лутай. – К., 2017. – 43 с.
8. Клінічні рекомендації по діагностиці та лікуванню пульмонологічних та алергологічних захворювань при наданні телемедичних послуг (для лікарів загальної практики – сімейної медицини / Ю.В. Вороненко, Т.М. Орабіна, Р.О. Моїсеєнко [та ін.] // Версія № 1. Затверджено на засіданні комісії вченої ради НМАПО імені П.Л. Шупика з наукової роботи та інноваційної діяльності (протокол № 3 від 12.03.2019 р.) – 25 с.
9. Коваленко В.М., Долженко М.М., Поташев С.В. Настанови з ехокардіографії // К.: Наукова думка, 2017. – 524 с.
10. Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика. – 30 Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. – Київ, НАМН України, 2019. – 94 с.
12. Основи електрокардіографії / О. Й. Жарінов, В. О. Куць (ред.) – Львів: МС, 2017. – 240 с.
13. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності (2017) / Л.Г. Воронков, К.М. Амосова, Г.В. Дзяк [та ін.] // Серцева недостатність та коморбідні стани. – 2017. – №1. – Дод. №1. – С. 1-64.
14. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів / За ред. Ю.М. Мостового. – 23 вид. – К.: Центр ДЗК, 2017 – 616 с.
15. Функціональна діагностика: національний підручник / за ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К.: Четверта хвиля, 2018. – 732 с.
16. Хронічне обструктивне захворювання легень. – Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах. – К.: НАМН України, 2020.- 70 с.

Кардіологія

1. Організація та структура кардіологічної служби в Україні.
2. Клінічна анатомія серця. Фізіологія, біохімія та патологія скорочення серця
3. Регуляція тонуусу периферичних судин. Роль біологічно активних речовин. Функції ендотелію.
4. Коронарний кровотік, його особливості і регуляція. Особливості мозкового та ниркового кровотоку і його регуляції.
5. Система гемостазу. Згортальна, протизгортальна та фібринолітична система плазми. Роль тромбоцитів.
6. Теоретичні основи ЕКГ. Механізми формування ЕКГ. Основні та додаткові відведення ЕКГ.
7. Черезстравохідна та ендокардіальна ЕКГ
8. Методи пролонгованої реєстрації ЕКГ.
9. ЕКГ ознаки гіпертрофії шлуночків та передсердь.
10. ЕКГ при порушеннях серцевого ритму.
11. ЕКГ при ІХС
12. ЕКГ при некоронарогенних захворюваннях міокарда
13. Ренгенологічні ознаки захворювань серцево-судинної системи
14. Клінічне значення комп'ютерної та магнітно-резонансної томографії в кардіологічній практиці.
15. Катетерізація серця і крупних судин, коронарографія, аортографія, вентрикулографія, ангіопульмонографія. Показники гемодинаміки.
16. Ехокардіографія. Діагностичні можливості і методика проведення.
17. Стрес-ехоКГ. Діагностичні можливості і методика проведення.
18. Діагностичні можливості черезстравохідної ехокардіографії.
19. Доплерівське дослідження серця і судин. Тканинна доплерехокардіографія.
20. Сцинтиграфія міокарду.
21. Діагностичне значення радіоізотопної вентрикулографії.
22. Поняття про позитронну емісійну комп'ютерну томографію.
23. Навантажувальні проби в кардіології, показання та протипоказання до проведення, методика виконання.
24. Магнітокардіографія, місце в сучасній кардіології
25. Медична психологія. Етика та деонтологія лікаря.
26. Клінічна фармакологія бета-адреноблокаторів
27. Клінічна фармакологія блокаторів кальцієвих каналів.
28. Клінічна фармакологія нітратів.
29. Клінічна фармакологія інгібіторів АПФ.
30. Клінічна фармакологія антагоністів ангіотензинових рецепторів.
31. Клінічна фармакологія діуретиків.
32. Клінічна фармакологія антикоагулянтів.
33. Клінічна фармакологія антиагрегантів.
34. Клінічна фармакологія тромболітичних препаратів.
35. Клінічна фармакологія серцевих глікозидів та інотропних препаратів.
36. Клінічна фармакологія гіполіпідемічних препаратів.
37. Немедикаментозні методи лікування кардіологічних хворих.
38. Атеросклероз. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви атеросклерозу.
39. Лікування і вторинна профілактика атеросклерозу.

40. Визначення ІХС. Етіологія, патогенез та класифікація ІХС. Методи діагностики хронічної ІХС.
41. Гібернований міокард, прекондиціонування та оглушення міокарду.
42. Первинна і вторинна профілактика ІХС. Ефективність за даними доказової медицини.
43. Раптова коронарна смерть. Фактори ризику.
44. Стабільна стенокардія, клініка, алгоритм діагностики.
45. Медикаментозна терапія і вторинна профілактика стабільної стенокардії.
46. Хірургічне лікування хронічної ІХС: види, показання, результати. Ведення хворих після хірургічної реваскуляризації.
47. Механізм безбольової ішемії міокарда і її клінічне значення.
48. Гострі коронарні синдроми (ГКС). Визначення, класифікація ГКС. Біохімічні маркери некрозу міокарда.
49. ГКС без стійкого підйому сегмента ST. Особливості патогенезу. Паталогічна анатомія. Клініка, діагностика і диференційна діагностика
50. Алгоритм ведення хворих на ГКС. Роль хірургічної реваскуляризації міокарда.
51. Первинна і вторинна профілактика ГКС. Реабілітація хворих
52. ГКС зі стійким підйомом сегмента ST, особливості патогенезу, клініка, атипіві варіанти перебігу.
53. Особливості змін ЕКГ, ЕхоКГ, лабораторних показників при ГКС зі стійким підйомом сегмента ST
54. Медикаментозна терапія при неускладненому ГКС з підйомом сегмента ST.
55. Ранні ускладнення інфаркту міокарда (ІМ): гостра лівошлуночкова недостатність, порушення серцевого ритму і провідності, раптова серцева смерть, перикардит (клініка, діагностика, профілактика)
56. Пізні ускладнення інфаркту міокарда: рецидив ІМ, аневризма ЛШ, післяінфарктний синдром Дреслера, тромбоемболії (клініка, діагностика, профілактика).
57. Нейроциркуляторна дистонія. Визначення, класифікація та варіанти перебігу НЦД. Сучасні підходи до лікування НЦД
58. Артеріальна гіпертензія. Етіологія та патофізіологічні механізми розвитку АГ
59. Вторинні артеріальні гіпертензії (АГ): класифікація, клініка та лікування
60. Клініка і діагностика есенціальної гіпертензії. Ускладнення.
61. Лікування і профілактика ускладнень есенціальної гіпертензії.
62. Гіпертензивні кризи. Класифікація гіпертензивних кризів. Диференційована тактика лікування гіпертензивних кризів
63. Метаболічний синдром. Визначення, критерії діагностики та особливості лікування
64. Гіпотонічна хвороба: класифікація, етіологія і патогенез, клінічні прояви гіпотонічної хвороби
65. Електрофізіологічні механізми аритмій і можливості їх визначення в клініці
66. Класифікація та номенклатура аритмій серця. Клінічні прояви, ускладнення
67. Електрофізіологічне дослідження провідникової системи серця (інвазивне та черезстравохідне)
68. Класифікація антиаритмічних препаратів. Клінічна фармакологія антиаритмічних препаратів
69. Електроімпульсна терапія
70. Хірургічні методи лікування аритмій
71. Екстрасистолія і парасистолія, види, клінічне значення.
72. Надшлуночкові та шлуночкові тахікардії.

73. Фібриляція та тріпотіння передсердь. Типи. Ускладнення. Вибір стратегії і лікування. Профілактика тромбоемболій

74. Блокади серця. Класифікація і номенклатура. Клініка, ЕКГ-діагностика і диференційна діагностика.

75. Приступ Морганьї-Адамса-Стокса і інші ускладнення брадикардій. Невідкладна допомога. Роль електрокардіостимуляції при брадикардях.

76. Синдром слабкості синусного вузла. Визначення, етіологія, клініка, діагностика. Особливості ведення хворих.

77. Синкопальні стани. Причини, алгоритм диференційної діагностики.

78. Міокардити. Етіологія, патогенез, клініка різних форм міокардитів. Диференційна діагностика.

79. Лікування різних форм міокардитів и стратифікація ризику. Медикосоціальна експертиза хворих на міокардит

80. Дилатаційна кардіоміопатія. Етіологія, патогенез, пат. анатомія, клініка, діагностика. Роль Ехо-КГ, ендоміокардіальної біопсії. Диф. діагностика і вторинна профілактика.

81. Гіпертрофічна кардіоміопатія. Етіологія, патогенез, класифікація. Механізми субаортальної обструкції і її клінічне значення. Пат. анатомія, клініка, діагностика, диф. діагностика.

82. Рестриктивна КМП. Етіологія, патогенез, класифікація. Пат. анатомія, клініка, діагностика, диф. діагностика. Роль доплер Ехо-КГ. Медикаментозне і хірургічне лікування.

83. Кардіоміопатії при ендокринних захворюваннях і дифузних захворюваннях сполучної тканини. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф. діагностика. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Прогноз.

84. Гострий перикардит. Патогенез, пат. анатомія, клініка, діагностика, диф. діагностика. Особливості клінічного перебігу, діагностики, лікування, прогнозу різних форм.

85. Хронічний ексудативний перикардит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф. діагностика. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Прогноз. Експертиза.

86. Хронічний констриктивний перикардит. Тампонада серця. Етіологія, патогенез, пат. анатомія клініка в залежності від етіології, діагностика, диф. діагностика. Лікування.

87. Вади мітрального клапана. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і проти покази до хірургічного лікування, тактика ведення хворих після оперативного лікування.

88. Вади аортального клапану. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і проти покази до хірургічного лікування, його види, тактика ведення хворих після оперативного лікування.

89. Вади трикуспідального клапану. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і протипокази до хірургічного лікування, його види, тактика ведення хворих після оперативного лікування.

90. Вади клапану легеневої артерії. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і проти покази до хірургічного лікування, його види, тактика ведення хворих після оперативного лікування.

91. Вроджені вади у дорослих: дефект міжпередсердної перетинки, дефект міжшлуночкової перетинки, відкритий артеріальний протік, коарктація аорти, стеноз

легеневої артерії. Механізми порушення гемодинаміки, клініка, діагностика. Легенева гіпертензія, синдром Ейзенменгера та інші ускладнення. Покази та протипокази, види хірургічного лікування. Експертиза.

92. Інфекційний ендокардит. Визначення, патогенез, класифікація Клініка, діагностика, ускладнення. Особливості перебігу в залежності від збудника.

93. Лікування інфекційного ендокардиту. Показання до хірургічного лікування. Особливості антибактеріального лікування в залежності від збудника. Первинна і вторинна профілактика.

94. Серцева недостатність (СН): класифікація, етіологічні фактори, патогенетичні механізми. Діагностичні критерії хронічної СН.

95. Клінічні прояви хронічної СН і їх особливості в залежності від стадії , варіанту, ФК. Ускладнення

96. Базисні медикаменти для лікування хронічної систолічної СН : діуретики, інгібітори АПФ, бета-блокатори, серцеві глікозиди, антагоністи ангіотензинових рецепторів, інгібітори альдостерону, інотропні препарати.

97. Немедикаментозне лікування. Ресинхронізаційна терапія. Зовнішня контрапульсація. Трансплантація серця та імплантація кардіовертерадефібрилятора. Роль фізичного тренування.

98. Стратифікація ризику, прогноз, первинна і вторинна профілактика, експертиза у хворих з хронічною СН.

99. Гостра серцева недостатність. Визначення ГСН, класифікація, етіологія, патогенез, механізми розвитку. Клініка, діагностика, диф. діагностика, різних форм ГСН.

100. набряк легень як прояв ГСН. Причини, особливості клініки та лікування.

101. Кардіогенний шок. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф. діагностика.

102. Тромбоемболія гілок легеневої артерії (ТЕВЛА). Фактори ризику. Етіологія, патогенез, пат. анатомія, класифікація ТЕЛА. Клініка різних варіантів ТЕЛА. Гостре легеневе серце. Диференційна діагностика ТЕЛА.

103. Лікування ТЕЛА. Тромболітична, антикоагулянтна терапія ТЕЛА. Місце хірургічного лікування при ТЕЛА. Первинна і вторинна профілактика.

104. Раптова серцева смерть. Визначення і номенклатура РСС. Предиктори. Механізми РСС. Первинна і вторинна профілактика.

105. Серцево-легенево-церебральна реанімація. Правові аспекти СЛЦР. Організація СЛЦР. Особливості після реанімаційного періоду. Після реанімаційна хвороба

106. Легенева гіпертензія. Класифікація. Ідіопатична легенева гіпертензія. Патогенез, клініка, діагностика, ускладнення, лікування, прогноз

107. Хронічне легеневе серце (ХЛС). Визначення, класифікація, етіологія та патогенез ХЛС. Клініка, діагностика ХЛС. Ускладнення.

108. Лікування, профілактика різних форм ХЛС. Ускладнення різних форм ХЛС. Експертиза непрацездатності.

109. Хвороби аорти: аортит, аневризма, розшарування, х-ба Такаюсу. Етіологія, патогенез, Клініка, діагностика, диф. діагностика, лікування. Покази до операції.

110. Захворювання периферійних вен, сучасні підходи до діагностики та лікування

111. Показання та принципи підготовки хворих до діагностичних та лікувальних інтервенційних втручань

112. Сучасні хірургічні методи діагностики та лікування коронарної хвороби серця

Список рекомендованої літератури

1. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / Всеукр. асоц. кардіологів ; За ред. В. М. Коваленка [та ін.]. - 6-те вид., переробл. і допов. - Київ : Четверта хвиля, 2023. - 384с.

2. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: навчальний посібник. / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар та ін.; За ред. проф. А.С. Свінціцького. – ВСВ «Медицина», 2020. – 1272 с.

3. Дячук Д.Д., Мороз Г.З., Гідзинська І.М. Кравченко А.М. та ін. Профілактика серцево-судинних захворювань: теоретичні засади та практичне впровадження. Київ-2019 р. -175 ст.

4. Проблеми охорони здоров'я України в умовах наслідків пандемії COVID-19 і воєнних дій. За ред. В. М. Коваленка, В.М. Корнацького, Київ – 2023, 178 с.

5. Внутрішня медицина. Терапія. Підручник 4 вид /За ред.. Н.М. Середюка. – ВСВ «Медицина», 2019. – 688 стр.

6. Внутрішня медицина. У 3 т. Т. 1 /За ред. проф. К.М. Амосової. – К.: Медицина, 2018. – 1056 с.

7. Діагностичні, лікувальні та профілактичні алгоритми з внутрішньої медицини : навч.- метод. посіб. / [В. І. Денесюк та ін.]; за ред. проф. В. І. Денесюка ; Вінниц. нац. мед.ун-т ім. М. І. Пирогова, Каф. внутр. медицини № 3. – Київ : Центр ДЗК, 2017. – 151 с.

8. Практикум з внутрішньої медицини: навч. пос. / К.М. Амосова, Л.Ф. Конопльова, Л.Л. Сидорова, Г.В. Мостбауер та ін. – К.: Український медичний вісник, 2019. – 416 с.

9. Кардіологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.

10. ЕКГ-діагностика: (П.Н. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.И. Комісаренко і ін.) Вінниця: Нова Книга, 2019. – 488 с.

11. 30 невідкладних станів у терапії: Навчальний посібник / За ред. проф. Ю.М. Мостового. – Київ: Центр ДЗК, 2017 – 128 с.

12. Денесюк В.І., Мороз В.М., Денесюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.

13. Діагностика та лікування фібриляції передсердь. Рекомендації Робочої групи з порушень ритму серця Асоціації кардіологів України. -Київ, 2014. - 167с., з доповненнями 2019 року, - АРИТМОЛОГІЯ, № 4 (32), 2019.

14. Клінічні рекомендації з діагностики та лікування гострої серцевої недостатності: оновлення 2023 року. Спільні рекомендації Асоціації кардіологів, Асоціації з невідкладної кардіології та Асоціації анестезіологів-реаніматологів України.

15. Коваленко В.М., Сичов О.С., Долженко М.М., Іванів Ю.А. Деяк С.І, Поташев С.В. Носенко Н.М. Кількісна ехокардіографічна оцінка порожнин серця. Рекомендації робочої групи з функціональної діагностики Асоціації кардіологів України та Всеукраїнської асоціації фахівців з ехокардіографії. 2013.

16. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 15 вересня 2021 року № 1957 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі

стандартизації медичної допомоги при гострому коронарному синдромі без елевації сегмента ST».

17. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 15.06.2016 №597 Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при фібриляції передсердь.

18. Наказ МОЗ України від 29.11.2019 № 384 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії».

19. Наказ МОЗ України від 02.03.2016 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця».

20. Невідкладна допомога в кардіології. Навчальний посібник під редакцією Долженко М.М.- К. Наукова думка. - 2018. – 412 с.

21. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії /За редакцією проф. Ю.М. Мостового. – 23-те вид., доп. і перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2018. - 791 с.

22. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Артеріальна гіпертензія» (2016 р.). Журнал «Артеріальна гіпертензія» 3 (47) 2016 с. 51-83

23. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації при гострому коронарному синдромі з елевацією сегмента ST. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.09.2021 за № 1936.

24. Уніфікований клінічний протокол первинної і вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги: Профілактика серцево-судинних захворювань. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 13.06.2016 №564

25. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при стабільній ішемічній хворобі серця. Наказ Міністерства охорони здоров'я 21.12.2021 № 2857.

26. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги при легеневій гіпертензії у дорослих. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 21.06.2016 № 614

27. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги при ТЕЛА. Наказ Міністерства охорони здоров'я 15 січня 2014 року № 34.

28. 2023 ESC Guidelines for the management of cardiomyopathies ESC Clinical Practice Guidelines

29. 2023 Focused Update of the 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure ESC Clinical Practice Guidelines

30. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis ESC Clinical Practice Guidelines 15 Nov 2023

31. 2023 ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes ESC Clinical Practice Guidelines 25 Aug 2023

32. ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death ESC Clinical Practice Guidelines 26 Aug 2022

33. ESC/ERS Guidelines for the diagnosis and treatment of pulmonary hypertension ESC Clinical Practice Guidelines 26 Aug 2022

34. 2022 ESC Guidelines on cardio-oncology developed in collaboration with the European Hematology Association (EHA), the European Society for Therapeutic Radiology and Oncology (ESTRO) and the International Cardio-Oncology Society (IC-OS): Developed by the task force on cardio-oncology of the European Society of Cardiology (ESC) *European Heart Journal*, Volume 43, Issue 41, 1 November 2022, Pages 4229–4361, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehac244>
35. 2021 ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease ESC Clinical Practice Guidelines 28 Aug 2021
36. 2023 ESH Guidelines for the management of arterial hypertension *The Task Force for the management of arterial hypertension of the European Society of Hypertension* Endorsed by the European Renal Association (ERA) and the International Society of Hypertension (ISH)
37. 2021 ESC Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice: Developed by the Task Force for cardiovascular disease prevention in clinical practice with representatives of the European Society of Cardiology and 12 medical societies With the special contribution of the European Association of Preventive Cardiology (EAPC) *European Heart Journal*, Volume 42, Issue 34, 7 September 2021, Pages 3227–3337, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab484>
38. American Diabetes Association (2019) Cardiovascular Disease and Risk Management: Standards of Medical Care in Diabetes – Diabetes Care, 42 (Suppl. 1): S103–S1
39. ACC/AHA/HRS Guideline for the Management of Adult Patients With Supraventricular Tachycardia 2015
40. 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC. *European Heart Journal*, Volume 42, Issue 36, 21 September 2021, Pages 3599–3726, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab368>
41. Atrial Fibrillation (Management of) ESC Clinical Practice Guidelines 2021
42. ESC Guidelines for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism developed in collaboration with the European Respiratory Society (ERS) 2019
43. Guidelines for the management of cardiovascular disease in patients with diabetes ESC Clinical Practice Guidelines 15 Nov 2023
44. ESC Guidelines for the management of patients with supraventricular tachycardia (ESC-AEPC) 2019
45. ESC/EACTS Guidelines for the management of valvular heart disease The Task Force for the Management of Valvular Heart Disease of the European Society of Cardiology (ESC) and the European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS) // 2017
46. European Resuscitation Council, Guidelines for Resuscitation: 2017 update.
47. Guidelines for management of dyslipidemia and prevention of cardiovascular disease / American association of clinical endocrinologists and American college of endocrinology // AACE 2017 Guidelines
48. Guidelines for the Early Management of Patients With Acute Ischemic Stroke. A Guideline for Healthcare Professionals From the American Heart Association/American Stroke Association, 2018
49. Syncope (Guidelines on Diagnosis and Management of) ESC Clinical Practice Guidelines 2018
50. 2023 ESC Guidelines for the management of endocarditis. ESC Clinical Practice Guidelines 2023.

51. Braunwald's Heart Disease, Single Volume, 12th Edition A Textbook of Cardiovascular Medicine Authors : Robert O. Bonow & Peter Libby & Douglas L. Mann & Gordon F. Tomaselli & Deepak L. Bhatt & Scott D. Solomon & Eugene Braunwald Date of Publication: 11/2021

Неврологія

1. Основні дані про будову і функцію нервової системи: її основні відділи - центральна, периферична, вегетативна. Оболонки головного і спинного мозку; простори, які вони утворюють, цистерни мозку.

2. Бульбарний і псевдобульбарний паралічі: локалізація патологічного процесу, клінічна картина, диференційні розбіжності.

3. Гострий інфекційний мієліт: етіологія, клініка рухових, чутливих, тазових, вегетативно-трофічних порушень при поперечному ураженні спинного мозку, лікування, прогноз.

4. У хворого виявлені астеріогнозія, апраксія, акалькулія, алексія. Хворий правша. Визначити топічний діагноз. Пояснити описані розлади.

5. Поняття про нейрон: будова клітини та нервового волокна; глія та її функціональна роль; патологія нервової клітини та нервового волокна.

6. Фізіологічні рефлекси: класифікація, методика дослідження і рівні замикання рефлекторних дуг; діагностичне значення їх патологічних змін.

7. Ураження нервової системи при остеохондрозі хребта: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина защемлення корінців та стиснення спинного мозку, лікування (консервативне і хірургічне), прогноз, профілактика.

8. Симптоматика ураження лівої лобної частки мозку: рухові, мовні та психічні порушення; симптоми подразнення прецентральної звивини.

9. Чутливість: клінічна класифікація видів чутливості, анатомічні дані про будову чутливого аналізатора, методика дослідження чутливості.

10. Патологічні рефлекси з нижніх кінцівок і рефлекси орального автоматизму; методика викликання, діагностичне значення.

11. Вторинні енцефаліти у дітей: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.

12. У хворого відмічається звуження очної щілини і зіниці (міоз), западіння очного яблука (енофтальм) зліва. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз. Яку назву має описаний синдром і при яких захворюваннях він спостерігається?

13. Основні типи порушень чутливості та топічна діагностика цих порушень в залежності від ураження аналізатора на різних рівнях нервової системи.

14. Патологічні зміни дисків зорових нервів на очному дні, їх діагностичне значення.

15. Гепато-церебральна дегенерація (хвороба Вільсона-Коновалова): етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина (клінічні форми), діагноз, перебіг, лікування, прогноз.

16. У хворого виявлена аносія справа. Слизова оболонка носових шляхів не вражена. Поставити топічний діагноз. Як досліджується нюх?

17. Організація довільних рухів. Кортико-нуклеарний і кортикоспинальний шляхи. Методика дослідження рухової системи.

18. Мігрень: сучасні уявлення про патогенез, клінічна картина нападу і характеристика перебігу, лікування приступу і профілактична терапія.

19. Боковий аміотрофічний склероз: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.

20. Хворий ходить мілкими кроками, тулуб нахилений вперед, руки і ноги півзігнуті, обличчя маскоподібне. Мова монотонна, тиха, затухаюча. Спостерігається стереотипний тремор пальців рук типу "рахування грошей". М'язовий тонус системно підвищений, спостерігається симптом "зубчатого колеса". Поставити топічний діагноз. Яку назву має описаний синдром?

21. Центральний (спастичний) і периферичний (в'ялий) паралічі: патогенез складових симптомів, топічна діагностика порушень в залежності від рівня ураження нервової системи.

22. Симпатична іннервація ока. Синдром Горнера, патогенез його складових симптомів.

23. Гострий серозний лімфоцитарний менінгіт: етіологія, клініка, діагностика, лікувальна тактика.

24. У хворого бітемпоральна гетеронімна геміанопсія. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз.

25. Екстрапірамідна система. Анатомія, нейронні зв'язки з іншими відділами нервової системи. Палідарний синдром: основні складові, біохімічні механізми патогенезу.

26. Невралгія трійчастого нерву: етіологія, клінічна характеристика нападів лицевого болю, перебіг захворювання, медикаментозне та хірургічне лікування.

27. Первинна прогресуюча м'язова дистрофія (міопатія): етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання медико-генетичного консультування.

28. Симптоматика ураження лівої тім'яної частки мозку: клінічна картина та етіологія ураження, синдром подразнення кори тім'яної частки.

29. Екстрапірамідна система. Стріарний синдром: основні види гіперкінезів.

30. Синдром підвищення внутрішньочерепного тиску: етіологія та патогенез, діагностичне значення та лікувальна тактика.

31. Минучі порушення кровообігу головного мозку: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностичні критерії та лікувальна тактика.

32. Симптоматика перерізки спинного мозку на рівні С5: клініка рухових, чутливих, вегетативно-трофічних розладів та порушення функції тазових органів. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?

33. Мозочок: анатомо-фізіологічні відомості, клініка ураження півкуль та хробака мозочка, методика дослідження координації рухів.

34. Симптоми натягу корінців і нервових стовбурів: методика викликання, діагностичне значення.

35. Ішемічний мозковий інсульт: тромбоз судин головного мозку - етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг та лікування.

36. Симптоматика ураження переднього рогу спинного мозку на рівні С5 - D1 справа: рухові розлади, вегетативні симптоми. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?

37. Атаксії: класифікація та диференціально-діагностичні відмінності.

38. Вегетативна нервова система: загальні анатомо-фізіологічні відомості, методика дослідження функцій і основні синдроми сегментарного та надсегментарного ураження.

39. Ішемічний мозковий інсульт: кардіогенні та атерогенні емболії мозкових судин - клінічна картина, перебіг та лікування.

40. Симптоматика ураження передніх рогів спинного мозку на рівні L1 - L4 справа: клінічна картина, можлива причина такого ураження.

41. Кора головного мозку: основні анатомічні дані, вчення про цитота мієлоархітектоніку, локалізація функцій в корі головного мозку, функціональна асиметрія півкуль, синдроми ураження і подразнення окремих часток.

42. Спинномозкова рідина: утворення і циркуляція, її склад у нормі і патології, методи дослідження.

43. Сирінгомієлія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання працевлаштування.

44. У хворого праве очне яблуко повернуте до носа (збіжна косоокість), відмічається двоїння предметів при погляді вправо. В зв'язку з чим виникла диплопія?

45. Розлади функції мови: поняття про афазії, їх клінічна картина і топічна діагностика; диференціальний діагноз афазій і дизартрій.

46. Послідовність обстеження неврологічного статусу: вказати основні проби і методичні прийоми, що використовуються.

47. Попереково-крижовий радикуліт: етіологія і патогенез, клінічна картина і діагностика, лікування в період загострення і профілактика.

48. У хворого виявляється скандована мова, горизонтальний ністагм, хитка хода, нестійкість в позі Ромберга. Спостерігається промахування і інтенційне тремтіння при виконанні координаторних проб, двобічний адіадохокінез, мегалографія. Гіпотонія м'язів кінцівок. Парезів немає, чутливість збережена. Визначити та обґрунтувати топічний діагноз. При яких захворювання можуть спостерігатись описані симптоми?

49. Порушення праксису та гнозису: їх основні види, клінічні прояви, топічна діагностика та методика дослідження.

50. Синдром вегетативної дистонії, його клінічні прояви.

51. Розсіяний склероз: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування під час загострення і ремісії, прогноз.

52. Симптоматика ураження заднього рогу спинного мозку на рівні C5 - D1 справа: розлади чутливості та порушення рефлексів. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?

53. Зоровий горб, внутрішня капсула та променевий вінець: анатомічна будова та функціональне значення, етіологія та клінічна картина ураження.

54. Принципи терапії неврологічних хворих. Медикаментозне (етіопатогенетичне, протизапальне, судинне, протинабрякове, замісне, відновлювальне, розсмоктувальне, симптомологічне і ін.), фізіотерапевтичне та курортно-санаторне лікування.

55. Інфекційні запальні полінейропатії: вірусні та дифтерійна - патогенез, локалізація і характер рухових, чутливих, рефлексорних розладів, лікування.

56. Симптоматика ураження мосто-мозочкового кута справа; його клінічна картина і основні причини виникнення.

57. Стовбур головного мозку: анатомічні дані, фізіологічне значення, синдроми ураження, альтернуючі синдроми.

58. Менінгеальний синдром: причини виникнення, основні менінгеальні симптоми; захворювання нервової системи, при яких він виникає.

59. Епілепсія: клінічні форми, сучасні уявлення про етіологію і патогенез, клінічні прояви різних типів нападів, перебіг, лікувальна тактика, прогноз, питання працевлаштування.
60. Симптоматика ураження корінців кінського хвоста (L2 - S5): основні причини патології, клінічна картина, можливості параклінічної діагностики. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?
61. Нюховий аналізатор: анатомічна будова, клінічна картина ураження на різних рівнях, методика дослідження нюху.
62. Ураження нервової системи при туберкульозі: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина туберкульозного менінгіту, туберкуломи головного мозку, туберкульозного спондиліту; їх діагностика, перебіг, лікування. Питання профілактики.
63. Крововилив у головний мозок: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг та лікування.
64. Симптоматика ураження половини поперечника спинного мозку на рівні D9 зліва: як зветься цей синдром, його клінічна картина, можливі причини ураження.
65. Зоровий аналізатор: анатомічні дані, клініка ураження на різних рівнях, методика дослідження функцій зорового аналізатора.
66. Хронічні порушення мозкового кровообігу: клінічна картина, перебіг, прогноз, лікувальна тактика.
67. Східний та західний (двохвильовий) кліщові енцефаліти: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз. Питання профілактики.
68. Симптоматика ураження (стиснення) спинного мозку на рівні C5 - D1: рухові, чутливі, вегетативно-трофічні та тазові розлади. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?
69. Група окорухових нервів (III, IV, VI пари): основні анатомічні дані, методика дослідження, симптоми ураження окремих нервів.
70. Люмбальна і субокціпітальна пункції: показання, протипоказання, методика виконання, ліквородинамічні проби, можливі ускладнення.
71. Повільні нейроінфекції: визначення поняття, етіологія, клінічні форми, перебіг, прогноз. Підгострий склерозуючий паненцефаліт, спонгіозна енцефалопатія Крейтцфельда-Якоба.
72. Симптоматика ураження правої потиличної частки мозку: характеристика зорових розладів, симптоми подразнення кори потиличної частки мозку.
73. Трійчастий нерв: основні анатомічні дані; етіологія і клініка неврита і невралгії трійчастого нерва; принципи медикаментозного та хірургічного лікування.
74. Ураження нервової системи при ревматизмі. Інфекційна (мала) хорія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз. Питання профілактики.
75. Субарахноїдальний крововилив: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика, лікування.
76. Симптоматика повного поперечного враження спинного мозку на рівні D9: рухові, чутливі, вегетативно-трофічні та тазові розлади. При яких хворобах нервової системи можливе таке ураження?

77. Лицевий нерв: анатомічні дані, методика дослідження; синдроми периферичного і центрального параліча. Етіологія, клініка та лікування невропатії лицевого нерва.
78. Сифілітичні ураження нервової системи: етіологія, класифікація. Клінічна картина і діагностика різних форм нейросифіліса.
79. Хромосомні хвороби, що пов'язані з порушенням числа та форми аутосом та статевих хромосом. Хвороба Дауна; синдроми Шеришевського Тернера, Кляйнфельтера.
80. У хворого періодично виникають приступи посмикування правої руки, м'язів правої половини обличчя, що не супроводжується втратою свідомості (триває 2-3 хвилини). Визначити локалізацію патологічного вогнища. Яку назву має цей синдром?
81. Слуховий та вестибулярний аналізатори: основні анатомо-фізіологічні відомості, методика дослідження; клініка ураження слухової і вестибулярної порції нерва, коркових відділів аналізатора.
82. Синдром ураження гіпоталамічної ділянки мозку.
83. Гострий поліомієліт: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз. Питання профілактики.
84. У хворого спостерігається параліч всіх м'язів справа: різко опущений кут рота, відсутня носо-губна зморшка, розширена очна щілина ("лагофтальм"), не закривається око (симптом Белла), губи щільно не змикаються, чоло не морщиться на цьому боці, рідка їжа витікає з рота. Слух спотворений справа ("гіперакузія").?
85. Черепні нерви каудальної групи (IX, X пари): основні анатомофізіологічні дані, методика дослідження, клініка ураження окремих нервів.
86. Параклінічні методики, які застосовуються в діагностиці нервових хвороб: рентгенологічні, електрофізіологічні, ультразвукові, біохімічні, комп'ютерно – томографічні (рентгенологічні та магнітнорезонансні).
87. Дитячий церебральний параліч: етіологія, патогенез ураження мозку в перинатальному періоді, основні клінічні форми, перебіг, лікування. Питання соціальної реабілітації.
88. Симптоматика ураження лівої скроневої частки мозку: клініка розладів мови, симптоми подразнення кори скроневої частки.
89. Черепні нерви каудальної групи (XI, XII пари): основні анатомофізіологічні дані, методика дослідження, клініка ураження окремих нервів.
90. Іннервація тазових органів: типи порушень їх функції, діагностичне значення.
91. Спадкові хвороби обміну речовин (спадкові ензимопатії): визначення, патогенез, класифікація. Найбільш часті види спадкових ензимопатій. Фінілкетонурія: суть біохімічного дефекту, клінічна картина, лікувальна тактика.
92. У дитини спостерігаються швидкі, аритмічні, мимовільні рухи кінцівок і тулуба. Він кривляється, причмокує, часто висовує язика. М'язовий тонус знижений. Яку назву має наведений синдром? Визначити топічний діагноз. При якому захворюванні він спостерігається?
93. Спинний мозок: основні дані про будову і функції; провідні шляхи та їх топографія; сегментарна іннервація тіла людини; основні рівні іннервації; типи симптомів ураження спинного мозку (сегментарний та провідниковий).
94. Неврологічні ускладнення СНІД: клінічні прояви демієлінізуючих полінейропатії та мієлопатії, грибкових абсцесів та лімфом головного мозку, деменції.

95. Первинний (хвороба Паркінсона) та вторинний паркінсонізм: етіологія, патогенез, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування, прогноз.

96. У хворого птоз справа, появи якого передувала діплопія при погляді вліво і прямо. При пасивному піднятті повіки виявлено: різко розширена зіниця (мідріаз) і відсутність її реакції на світло та акомодацию; очне яблуко відведене назовні (розбіжна косоокість); відсутні рухи очного яблука до середини і вгору, обмежені донизу. Обґрунтувати описані симптоми. Функція яких попереково-смуғастих м'язів ока збережена?

97. Шийне сплетення: анатомічна будова, етіологія та клініка ураження шийного сплетення та його окремих нервів.

98. Невропатія лицевого нерву: етіологія, патогенез, клінічна картина, перебіг, прогноз та лікування.

99. Гнійні менінгіти: первинний менінгококовий та вторинні гнійні - етіологія, клінічна картина, лікворологічна діагностика, тактика лікування.

100. Альтернуючий параліч при ураженні ніжок мозку, його симптоми, діагностичне значення.

101. Плечове сплетення: анатомічна будова, етіологія та клініка плечового плексита.

102. Методика визначення параліча у хворих в коматозному стані.

103. Епідемічний летаргічний енцефаліт Економо: етіологія, епідеміологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічна картина, діагноз, перебіг, лікування в гострому періоді та в періоді залишкових явищ, прогноз.

104. У хворого виявлена нерухомість язика, атрофія і фібрилярні сипання його м'язів, мова відсутня, хоча можливий письмовий контакт (анартрія). Ковтання збережене. Визначити і обґрунтувати топічний діагноз. При яких захворюваннях можуть спостерігатись описані симптоми? Як відрізнити периферичний параліч м'язів язика від центрального?

105. Анатомічна будова і функція основних нервів плечового сплетення (променевого, ліктьового, серединного). Клініка їх ураження.

106. Соматоневрологія - визначення поняття. Порушення неврологічних функцій при хворобах внутрішніх органів (серця, легенів, шлунковокишкового шляху, нирок).

107. Туберкульозний менінгіт: етіологія, патологічна анатомія, клінічна картина, діагностика, лікувальна тактика.

108. Альтернуючі паралічі при ураженні варолієвого мосту, їхні симптоми, діагностичне значення.

109. Міжреберні нерви: анатомічні дані, етіологія і клініка невралгії міжреберних нервів.

110. Гострі порушення свідомості: оглушення, сопор та коми; їх клініка та диференціальна діагностика.

111. Токсичні і метаболічні полінейропатії: алкогольна, діабетична, хлорофосна - клінічна характеристика синдрому, перебіг, лікування, наслідки.

112. Симптоматика ураження внутрішньої капсули справа: рухові, чутливі та зорові розлади; найчастіші причини патології.

113. Поперекове сплетення: анатомічна будова, основні нерви сплетення та їх функція; етіологія та клініка ураження стегнового нерва.

114. Епілептичний статус: визначення поняття, можливі ускладнення та причини загрози життю, інтенсивна терапія і реанімаційні заходи.

115. Міастенія: етіологія, патогенез, патологічна анатомія, клінічні форми, діагноз, перебіг, лікування.

116. У хворого відмічається біль в дистальних відділах рук і ніг, відчуття занеміння в них, втрачені всі види чутливості на руках в вигляді "рукавичок", на ногах в вигляді "шкарпеток", випадіння на руках карпорадіальних, на ногах ахіллових і підшовних рефлексів. При стоянні і ході з закритими очима спостерігається нестійкість і падіння в різні боки. Визначити, що вражено. Обґрунтувати топічний діагноз. Яку назву має описаний тип розладів?

117. Крижове сплетення: анатомічна будова, основні нерви сплетення та їх функція; етіологія і клініка ураження сідничного нерва та його гілок.

118. Патологічні зміни (синдроми) ліквора при хворобах нервової системи, їх діагностичне значення.

119. Енцефаліти: визначення поняття, класифікація - первинні і вторинні, сезонні та полісезонні. Концепція нейротропізму вірусів, шляхи їх проникнення та розповсюдження в організмі. Основні клінічні ознаки енцефаліта, зміни в крові та лікворі, лікування.

120. Альтернуючі паралічі при ураженні довгастого мозку, їхні симптоми, діагностичне значення.

Список рекомендованої літератури

1. Clinical Neurophysiology. Devon I. Rubin. Jun 14, 2021.
2. A Compendium of Neuropsychological Tests: Fundamentals of Neuropsychological Assessment and Test Reviews for Clinical Practice. Elisabeth Sherman, Marianne Hrabok, Jing Tan. Sep 21, 2021.

3. Bradley and Daroff's Neurology in Clinical Practice, 2-Volume Set. Joseph Jankovic MD, John C Mazziotta MD PhD, Scott L Pomeroy MD PhD, Nancy J. Newman MD. Apr 8, 2021.
4. Дуус П. Топический диагноз в неврологии . - ВАЗАР-ФЕРРО, 2015. – 400 с.
5. Emergency Neurology. Sara LaHue MD, Morris Levin MD. Mar 16, 2021.
6. Клінічна неврологія (історії хвороб з обговореннями та поясненнями) : навч. посіб. / розроб.: В.М. Школьник, О.М. Бараненко, О.Б. Соколов, О.В. Погорелов, Т.В. Юдіна; МОЗ України, Дніпропетр. держ. мед. акад. - Д. : [б. и.], 2004. - 109 с.
7. Коленко О. Неврологія. Загальна неврологія: навч. посіб. / О.І. Коленко. - Суми : СумДУ, 2010. - 168 р.
8. MGH Handbook of Neurology. Alice W. Flaherty MD PhD, Natalia S. Rost MD. Dec 9, 2021.
9. Merritt's Neurology. Elan D. Louis MD MS, Stephan A. Mayer MD, Dr. James M. Noble MD MS CPH FAAN. Jun 29, 2021.
10. Неврологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук, В.А. Гриб, Л.А. Дзяк та ін ; за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. - К. : Медицина , 2014. - 639 с.
11. Неврологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, інтернів, аспірантів, лікарів / Л.І. Соколова, О.А. Мяловицька, В.Ю. Крилова та ін. - Вінниця : Нова кн., 2012.
12. Неврологія: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / С.М. Віничук, Т.І. Ілляш, О.А. Мяловицька, Л.А. Дзяк, В.Ю. Крилова та ін. ; За ред. С.М. Віничука. - К. : Здоров'я, 2008. - 659 с.
13. Нервові хвороби / Віничук СМ., ред. - К.: Здоров'я, 2001. - 696 с.
14. Neuropsychiatry and Behavioral Neurology. Principles and Practice. David Silbersweig, Laura T. Safar, Kirk R. Daffner. Apr 9, 2021.
15. WHO. World Health Organization; Geneva: 2019. WHO model list of essential medicines (21st list) <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/325771/WHO-MVP-EMP-IAU-...>
16. Thomas J. Dowling. Anatomical and physiological basis and manifestations of chronic cerebral venous dysfunction syndrome in patients with degenerative-dystrophic changes of the cervical spine. Jordan Fakhoury; Cervical Degenerative Disc Disease Stat Pearls [Internet]. Last Update: August 22, 2022
17. Roelofs E.F., Bas-Hoogendam J.M., van der Werff S.J.A., Valstar S.D., van der Wee N.J.A., Vermeiren R. Exploring the course of adolescent anxiety and depression: Associations with white matter tract microstructure. Eur. Arch. Psychiatry Clin. Neurosci. 2022;272:849–858. doi: 10.1007/s00406-021-01347-8.
18. Nguyen TN, Chow CK. [Global and national high blood pressure burden and control](#). Lancet. 2021 Sep 11;398(10304):932-933. doi: 10.1016/S0140-6736(21)01688-3. Epub 2021 Aug 24. PMID: 34450082 .
19. Olulade, O. A., Seydell-Greenwald, A., Chambers, C. E., Turkeltaub, P. E., Dromerick, A. W., Berl, M. M., Gaillard, W. D. & Newport, E. L. (2020). The neural basis of language development: Changes in lateralization over age. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(38), 23477-23483.
20. Osborn's Brain: Imaging, Pathology, and Anatomy (second edition), [Anne G. Osborn](#), [Gary L. Hedlund](#) , [Karen L. Salzman](#). Elsevier; 2 edition (November 2, 2017) ISBN-13: 978-0323477765, ISBN-10: 0323477763. 1300p.

21. Osorno-Cruz C, Hasanpour Z, Peart R, Dodd W, Laurent D, Aghili-Mehrizi S, Lucke-Wold B, Chalouhi N. [Venous Outflow for Brain Arteriovenous Malformations: Overview and Treatment Implications](#). Int J Neurobiol. 2022;4(2):151. Epub 2022 Aug 16. PMID: 36081858
22. [Gao J](#), [Yang C](#), [Li Q](#), [Chen L](#), [Jiang Y](#), [Liu S](#), [Zhang J](#), [Liu G](#), [Chen J](#) Hemispheric Difference of Regional Brain Function Exists in Patients With Acute Stroke in Different Cerebral Hemispheres: A Resting-State fMRI Study. 2021 Jul 9;13:691518. doi: 10.3389/fnagi.2021.691518. eCollection 2021.
23. Chen X, Luo Y, Zhang S, Yang X, Dong Z, Wang Y, Wu D. [Deep medullary veins: a promising neuroimaging marker for mild cognitive impairment in outpatients](#). BMC Neurol. 2023 Jan 5;23(1):3. doi: 10.1186/s12883-022-03037-x. PMID: 36604624
24. Chen KS, Montaser A, Ashour R, Orbach DB. [Intracranial venous malformations: Incidence and characterization in a large pediatric cohort](#). Interv Neuroradiol. 2021 Feb;27(1):6-15. doi: 10.1177/1591019920943752. Epub 2020 Jul 20. PMID: 32689840
25. [Beishon L](#), [Clough R H](#), [Kadicheeli M](#), [Chithiramohan T](#), [Panerai R B](#), [Haunton V J](#), [Minhas J S](#), [Robinson T G](#) Vascular and haemodynamic issues of brain ageing. Pflugers Arch 2021 May;473(5):735-751. doi: 10.1007/s00424-020-02508-9. Epub 2021 Jan 13.
26. Bock JM, Vungarala S, Covassin N, Somers VK [Sleep Duration and Hypertension: Epidemiological Evidence and Underlying Mechanisms](#). Am J Hypertens. 2022 Jan 5;35(1):3-11. doi: 10.1093/ajh/hpab146. PMID: 34536276
27. Неврологія: нац. Підручник / І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін.; за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 640 с.
28. Оводюк Н.М., Коваленко О.Є., Кравченко А.М. Виявлення ранніх екстрапірамідних порушень у хворих, що перенесли ішемічний інсульт. Інформаційний лист. №103-2020 м. Київ.
29. O.Litvin. Cognitive disorders in persons of working age with dyscirculatory encephalopathy. // O.Litvin, T.Chernii, O.Kovalenko, L.Klymenko, N. Perederii. – Wiadomosci Lekarskie 2020, tom LXXIII ,nr 3. – P. 449-454. DOI: 10.36740/WLek202003107/
30. Коваленко О.Є. Взаємодія сімейного лікаря та невролога: де межа компетенцій? Інтегрований клініко-неврологічний огляд хворого – оптимізація роботи сімейного лікаря. // Здоров'я України. Медична газета. Сімейному лікареві. №7 (4280). - 2018. – С.5-6.
31. Коваленко О.Є., Валько Р.А. Синдром гіпотонії-гіперкінезії. Хорея чи хорееподібний синдром? // Сімейна медицина. - №4(72), 2017. – С.65-69.
32. Коваленко О.Є., Литвин О.В., Гавришук Б.Г. Малопоширені захворювання нервової системи: енцефалопатія Верніке. Клінічна та профілактична медицина. [ТОМ 3, №21\(2022\)](#). С.11-18. [https://doi.org/10.31612/2616-4868.3\(21\).2022.02](https://doi.org/10.31612/2616-4868.3(21).2022.02)
33. Насалік Р.Б. Хронічна ішемія головного мозку: деякі особливості процесів апоптозу лейкоцитів крові, окисного стресу та мітохондріальної дисфункції // Здобутки клінічної і експериментальної медицини. - 2021. - N 1. - С. 99-104
34. Насонова Т. І. Асоційовані з когнітивними порушеннями нейровізуалізаційні зміни в пацієнтів з мігренню (огляд літератури). / Т. І. Насонова, М. П. Магурчак // Журнал Неврологии им. Б.Н. Маньковского. -2020. - №1-2. – С.74-75

35. [Коваленко, О. Є.](#) Хронічна ішемія мозку у хворих з артеріальною гіпертензією та гіпотиреозом / О. Є. Коваленко, О. В. Литвин // Міжнародний ендокринологічний журнал. - 2017. - Том 13, N 1. - С. 120-124.
36. Коваленко О.Є., Притико Н.Г. (2023). [Синдром хронічної церебральної венозної дисфункції та дегенеративно-дистрофічні зміни шийного відділу хребта: анатомо-фізіологічне підґрунтя коморбідності](#). Профілактична та клінічна медицина. 1(23) С. 43-49. [HTTPS://DOI.ORG/10.31612/2616-4868.1\(23\).2023.07](https://doi.org/10.31612/2616-4868.1(23).2023.07)
37. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад». http://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_121_ukpmd_ptsr.pdf.
38. Monsour M, Ebedes D, Borlongan CV. A review of the pathology and treatment of TBI and PTSD. *Exp Neurol*. 2022 May;351:114009. doi: 10.1016/j.expneurol.2022.114009. Epub 2022 Feb 9. PMID: 35150737.
39. Притико Н.Г., Коваленко О.Є. Особенности мозговой гемодинамики у пациентов с синдромом хронической церебральной венозной дисфункции и разным уровнем артериального давления / *Georgian Medical News*. Тб. 2021. №1(310). С.107-112. <https://www.researchgate.net/scientific-contributions/OYe-Kovalenko-2156481021>
40. Toma, G., Onorati, P., Bellagamba, G., Verneti Prot, M., & Lupattelli, T.. The intra and extra cranial veins in relationship with chronic migraine. *Veins and Lymphatics*. 2019. Vol. 8(2). P. 39. <https://doi.org/10.4081/vl.2019.8435>
41. Коваленко О.Є., Притико Н.Г. Хронічна церебральна венозна дисфункція: погляд на проблему. Міжнародний неврологічний журнал. К. 2021. №1. С.42-49. <http://www.mif-ua.com/archive/issue-34925/>
42. Principles and Practice of Movement Disorders. Expert Consult. Joseph Jankovic MD, Mark Hallett, Michael S Okun, Cynthia L. Comella MD. Jul 19, 2021.
43. Principles of Neural Science, Sixth Edition. Eric Kandel, John D. Koester, Sarah H. Mack, Steven Siegelbaum. Apr 2, 2021.
44. The Acute Neurology Survival Guide. A Practical Resource for Inpatient and ICU Neurology. Catherine SW Albin, Sahar F. Zafar. Aug 3, 2021.
45. General neurology: Study guide for English medium medical students. / comp. O. Tovazhnyanska. - Kharkiv : ТОВ "Видавництво" Підручник НТУ"ХПІ", 2015. - 80 p.
46. Neurologia kliniczna: dla lekarzy i studentow medycyny / red. R. Mazur. - Gdansk : Via Medica, 2007. - 510 s.
47. [PubMed](#) (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>) [eMPendium](#) (<http://empendium.mp.pl/ua/>)
48. Накази Міністерства охорони здоров'я України, стандарти і протоколи діагностики та лікування захворювань нервової системи.

Соціальна медицина

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. Зміст дисципліни.
2. Історія виникнення й розвитку соціальної медицини в Україні та інших країнах. Видатні діячі соціальної медицини та організації охорони здоров'я.
3. Методи дослідження в соціальній медицині та організації охорони здоров'я: статистичний, епідеміологічний, соціологічний, експертних оцінок, експериментальний, моделювання, прогнозування, системного аналізу.
4. Предмет і зміст медичної статистики, її значення в діяльності лікаря.

5. Статистична сукупність та її групові властивості.
  6. Організація та проведення статистичного медико-соціального дослідження, його етапи.
  7. Зміст плану статистичного дослідження.
  8. Зміст програми статистичного дослідження
  9. Види статистичних досліджень щодо повноти охоплення та часу спостереження.
- Види ознак спостереження та групувань.
10. Види статистичних таблиць, правила їх побудови.
  11. Графічні зображення медико-біологічних даних. Види діаграм, застосування, методика їх побудови.
  12. Види відносних величин, визначення, методика їх обчислення та застосування в діяльності лікаря.
  13. Середні величини, їх застосування в діяльності лікаря.
  14. Середня арифметична та її види, методика обчислення.
  15. Показники різноманітності ознак (середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації). Методика обчислення, оцінка та значення в медицині.
  16. Середні похибки середньої арифметичної величини та відносних показників. Способи обчислення, значення та застосування для аналізу даних в медико-біологічних дослідженнях.
  17. Оцінка вірогідності різниці результатів медико-біологічних досліджень при великому і малому числі спостережень за допомогою параметричних і непараметричних методів (критерії Стьюдента, знаків, Вілкоксона, Колмогорова-Смирнова, χ -квадрат).
  18. Методи стандартизації, їх суть. Застосування прямого методу стандартизації для вивчення впливу різних чинників на показники здоров'я населення та діяльності закладів охорони здоров'я.
  19. Динамічні ряди, їх типи. Показники динамічного ряду, методика їх обчислення. Значення та застосування в діяльності лікаря. Перетворення та вирівнювання динамічного ряду.
  20. Кореляційно-регресійний аналіз взаємозв'язків чинників і результативних ознак у медичній статистиці.
  21. Особливості застосування коефіцієнтів рангової та парної (лінійної) кореляції, методика їх обчислення та оцінка. Обчислення коефіцієнта регресії.
  22. Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я. Показники здоров'я населення.
  23. Чинники, що впливають на здоров'я населення: спосіб життя, стан навколишнього середовища, біологічні фактори, обсяг і якість медичної допомоги. Фактори ризику
  24. Епідеміологічні методи вивчення здоров'я населення.
  25. Предмет і зміст демографії, значення демографічних даних для характеристики здоров'я населення та практики охорони здоров'я.
  26. Перепис населення, методика його проведення. Зміни чисельності, складу, вікової та статевий структур населення України за даними ряду переписів.
  27. Методика вивчення природного руху населення, облікові документи, показники.
  28. Загальна народжуваність. Методика обчислення показника, чинники, що впливають на рівень народжуваності. Динаміка цього показника в різних регіонах України, окремих країнах.

29. Загальна смертність. Методика обчислення показника, провідні причини, чинники, що впливають на рівень смертності. Динаміка цього показника в різних регіонах України, окремих країнах.
30. Особливості рівня та структури смертності у різних вікових і статевих групах населення України.
31. Смертність немовлят, методика визначення загального та спеціальних показників, провідні причини, чинники, що впливають на смертність немовлят.
32. Мертвонароджуваність, перинатальна смертність, методика визначення показників, чинники, що впливають на їх рівні.
33. Середня очікувана тривалість життя. Методика обчислення показника, чинники, що впливають на його рівень. Динаміка цього показника в різних регіонах України, окремих країнах.
34. Регіональні особливості показників природного руху та напрямки поліпшення демографічної ситуації в Україні.
35. Методика вивчення захворюваності. Переваги та можливості різних методів. Фактори та умови, що впливають на повноту даних про захворюваність.
36. Міжнародна статистична класифікація хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду (МКХ – 10), принципи її побудови, застосування, значення.
37. Види захворюваності, їх значення для оцінки здоров'я населення та окремих його груп і діяльності закладів охорони здоров'я.
38. Загальна захворюваність, методика вивчення, облікові документи, показники. Фактори, що впливають на рівень показників. Динаміка показників загальної захворюваності в Україні, її провідні причини.
39. Захворюваність на гострі інфекційні хвороби, методика вивчення, облікові документи, показники. Динаміка показників загальної захворюваності в Україні, її провідні причини.
40. Захворюваність на важливі неепідемічні хвороби, методика вивчення, облікові документи, показники первинної захворюваності та поширеності цих хвороб. Динаміка захворюваності на хвороби системи кровообігу, злоякісні новоутворення.
41. Захворюваність із тимчасовою втратою працездатності, методика вивчення, облікові документи, показники.
42. Поособовий облік захворювань працюючих. Медико-соціальне значення груп осіб, що часто та тривало хворіють. Соціально-економічне значення захворюваності з тимчасовою втратою працездатності.
43. Госпітальна захворюваність, методика вивчення, облікові документи, показники.
44. Регіональні особливості різних видів захворюваності в Україні, особливості захворюваності окремих груп населення.
45. Інвалідність населення. Методика вивчення, облікові документи, показники. Основні причини інвалідності, її регіональні особливості.
46. Основні показники фізичного розвитку, методика їх визначення та використання при оцінці здоров'я населення. Регіональні особливості фізичного розвитку населення.
47. Поняття про систему охорони здоров'я. Принципи організації систем охорони здоров'я.
48. Типи сучасних систем охорони здоров'я (страхова, державна, приватна, змішана), їх порівняльна оцінка.

49. Всесвітня організація охорони здоров'я, регіональні структури, основні напрямки діяльності, провідні програми.

50. Основні завдання глобальної стратегії Всесвітньої організації охорони здоров'я «Здоров'я для всіх у двадцять першому столітті».

51. Система охорони здоров'я в Україні, основні законодавчі акти, що регулюють її діяльність.

52. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Принципи охорони здоров'я.

53. Стратегічні напрямки розвитку охорони здоров'я в Україні.

54. Основні типи і види закладів охорони здоров'я в Україні. Органи управління охороною здоров'я. Медичні заклади різних рівнів (районний, міський, обласний, державний).

55. Види медичної допомоги та заклади, що її надають. Принципи організації медичної допомоги.

56. Завдання та зміст первинної, вторинної та третинної медичної допомоги.

57. Організація надання первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини.

58. Фактичний стан первинної медичної допомоги в Україні, її поетапне реформування на засадах сімейної медицини.

59. Завдання та зміст роботи лікаря загальної практики-сімейної медицини.

60. Організація лікувально-профілактичної допомоги міському населенню. Основні лікувально-профілактичні заклади, їх структура, управління.

61. Зміст та організація роботи дільничних лікарів-терапевтів.

62. Значення поліклініки у системі медичної допомоги населенню, її завдання, структура. Зміна ролі при переході до сімейної медицини

63. Профілактична робота. Диспансерний метод, його суть, етапи, критерії ефективності.

64. Консультативно-діагностичний центр, його значення, зміст, структура.

65. Протиепідемічна робота. Роль кабінету інфекційних захворювань. Зв'язок із санітарно-епідеміологічною службою.

66. Структура центрів первинної медичної (медико-санітарної) допомоги, організація роботи.

67. Основна обліково-звітна документація ЦПМСД. Показники, що характеризують діяльність ЦПМСД.

68. Стаціонар багатопрофільної лікарні, його структура. Організація госпіталізації хворих. Приймальне відділення стаціонару, зміст роботи.

69. Зміст роботи завідуючого відділенням стаціонару, лікаря-ординатора.

70. Структура, організація роботи відділення стаціонару (терапевтичного, хірургічного тощо).

71. Організація відновлювального лікування у закладах охорони здоров'я, його принципи, завдання, методи.

72. Основна обліково-звітна документація стаціонару. Показники, що характеризують діяльність стаціонару.

73. Багатоланкова система організації стаціонарної допомоги (ліжка для хворих на гостру патологію, ліжка для хронічних хворих, відділення сестринського догляду), перспективи запровадження.

74. Заходи щодо раціонального використання ліжкового фонду та профілактики внутрішньолікарняних інфекцій.

75. Особливості та основні форми надання медичної допомоги робітникам і службовцям (організований контингент). Медико-санітарна частина, зміст роботи, її структура.
76. Основні принципи організації медичної допомоги працюючим промислових підприємств. Особливості роботи лікарів первинної ланки з організованим контингентом.
77. Особливості умов життя сільського населення та його здоров'я. Етапність надання медичної допомоги у сільській місцевості, принцип наступності.
78. Амбулаторія сімейного лікаря, структура, штати, організація роботи.
81. Заклади охорони здоров'я вторинного рівня (міжрайонні, районні) як центр спеціалізованої допомоги сільському населенню. Завдання, категорії, структура, напрямки удосконалення діяльності.
82. Заклади охорони здоров'я третинного рівня (обласні лікарні), структура, обсяг і особливості надання поліклінічної та стаціонарної допомоги населенню області.
83. Організація медичного забезпечення потерпілих від аварії на Чорнобильській АЕС.
84. Організація медичної допомоги населенню літнього віку.
85. Організація екстреної та невідкладної медичної допомоги міському і сільському населенню.
86. Система охорони материнства та дитинства, її місце й роль в охороні здоров'я. Заклади, що надають акушерсько-гінекологічну і педіатричну допомогу.
87. Державні цільові програми у сфері охорони здоров'я.
88. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги міському та сільському населенню.
89. Жіноча консультація, її функції, структура, обліково-звітна документація, показники діяльності.
90. Стаціонар пологового будинку, його функції, структура, обліково-звітна документація, показники діяльності.
91. Перинатальний центр, його функції, структура, обліково-звітна документація, показники діяльності.
92. Дитяча поліклініка, її функції, структура, обліково-звітна документація, показники діяльності.
93. Профілактична та протиепідемічна робота дитячої поліклініки.
94. Аналіз діяльності закладів охорони здоров'я та його роль у забезпеченні якості медичної допомоги.
94. Організація стоматологічної допомоги. Стоматологічна поліклініка (відділення), завдання, структура.
95. Організація санітарної просвіти в Україні, її значення у зміцненні здоров'я населення.
96. Методи та засоби санітарної просвіти.
97. Алгоритм вибору напрямку і адекватних засобів санітарної просвіти виходячи з типу ситуації та готовності реципієнтів до виконання медичних і гігієнічних вимог.
98. Організація медичної експертизи, її види. Медико-соціальна експертиза втрати працездатності (тимчасової та стійкої).
99. Завдання та організація лікарської експертизи тимчасової непрацездатності. Лікарсько-консультаційна комісія, її функції, склад.
100. Порядок видачі та продовження листків непрацездатності при різних видах непрацездатності.

101. Завдання та організація експертизи стійкої втрати працездатності. Медико-соціальні експертні комісії, їх структура та функції.

102. Обов'язки та права медико-соціальних експертних комісій. Порядок направлення на медико-соціальну експертну комісію.

103. Групи та критерії інвалідності. Положення про індивідуальну програму реабілітації та адаптації інваліда.

104. Серцево-судинні захворювання як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика, організація допомоги хворим на серцево-судинні захворювання.

105. Онкологічні захворювання як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика, організація допомоги онкологічним хворим.

106. Травматизм як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, організація медичної допомоги травматологічним хворим.

107. Неспецифічні хвороби органів дихання як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика, організація допомоги хворим з хронічними неспецифічними захворюваннями легень.

108. Туберкульоз як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика, організація допомоги хворим на туберкульоз. Сучасні заходи боротьби з туберкульозом.

109. Психічні розлади як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика, організація допомоги хворим з нервово-психічними захворюваннями.

110. Алкоголізм як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика.

111. Наркоманія як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, організація медичної допомоги хворим на наркоманію.

112. ВІЛ/СНІД як медико-соціальна проблема.

113. Теоретичні основи управління, їх особливості в системі охорони здоров'я. Поняття про менеджмент.

114. Процес управління та фактори, що визначають його якість.

115. Функції керівника закладу охорони здоров'я, типи управління.

116. Економіка охорони здоров'я, стратегічні напрямки її розвитку в Україні.

117. Планування в системі охорони здоров'я України. Етапи процесу планування.

118. Ринок медичних послуг та його особливості.

119. Ціноутворення медичних послуг. Різновиди цін на медичні послуги. Складові елементи ціни медичної послуги.

120. Суть, принципи та функції маркетингу медичних послуг.

121. Основні етапи маркетингових досліджень. Мета визначення попиту на медичні послуги.

122. Поняття про страхування. Поняття про соціальне і особисте страхування, форми їх проведення (обов'язкову і добровільну).

123. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Види і принципи страхування.

124. Поняття про медичне страхування, місце у загальній класифікації страхової справи, особливості організації. Вплив на розмір страхового внеску умов праці, стану навколишнього середовища та здоров'я.

125. Соціальне медичне страхування, характеристика, особливості.

126. Добровільне медичне страхування, характеристика, особливості.

127. Поняття про якість медичної допомоги. Основні елементи якості медичної допомоги.

128. Провідні напрямки забезпечення якості медичної допомоги: оптимізація організаційної структури системи медичної допомоги, організація системи забезпечення

і підтримки якості медичної допомоги, стандартизація медичних технологій (клінічні протоколи), запровадження науково-обґрунтованої медичної практики.

129. Акредитація та ліцензування державних і приватних закладів охорони здоров'я.

130. Ступені контролю якості медичної допомоги.

131. Показники та критерії, що використовуються в оцінці ефективності діяльності закладів охорони здоров'я.

132. Сучасні проблеми медичної етики та деонтології.

Приклад ситуаційної задачі

Ситуаційна задача №1

Рівень захворюваності виразковою хворобою в районі А. склав 10,8 випадків на 100 000 населення, в районі Б. 11,8 випадків. Стандартизовані за віковим складом населення районів показники склали відповідно: А. – 12,3 випадків і Б. –11,3 випадків на 100 000 населення.

Оцініть наведені дані.

Ситуаційна задача №2

Отримані наступні дані про госпіталізацію дорослого населення в місті N:

Клас хвороб	Рівень госпіталізації на 100 населення	У відсотках до підсумків
Хвороби органів кровообігу	32,6	17,5
Хвороби органів дихання	33,4	18,0

Оцініть ці показники, подайте їх графічно.

Ситуаційна задача №3

Службовець К. перебуваючи в черговій відпустці, отримав травму і був непрацездатним 9 днів (з 15.04 по 23.04).

Як оформити його непрацездатність?

Чи має він право на продовження чергової відпустки і на який строк?

Список рекомендованої літератури

1. Ch. Dye, T. Voerma, D.Evans, A. Harries, Ch. Lienhardt, J.McManus, T. Pang, R. Terry, R. Zachariah and et.The world health report 2013: research for universal health coverage. Всемирная организация здравоохранения, 2013. – 186 с.

2. Coordinating arrangements for R&D. WHO Expert Working Group on R&D Financing. Geneva, World Health Organization, 2009 (<http://www.who.int/phi/Coordinationdoc.doc>, по состоянию на 23 декабря 2014 г.).

3. Dal Poz, M.R., Gupta, N., Quain, E., Soucat, A.L.B. Руководство по мониторингу и оценке кадровых ресурсов здравоохранения. Для применения в странах с низким и средним уровнем дохода : Всемирная организация здравоохранения, 2012. – 184 с.

4. David H. Peters, Nhan T. Tran, Taghreed Adam. Implementation Research in Health: A Practical Guide. World Health Organization, 2013. – 67 p.

5. Decoster K., Appelmans A., Hill P. A health systems research mapping exercise in 26 low- and middle-income countries: narratives from health systems researchers, policy brokers and policy-makers. (Background paper commissioned by the Alliance for Health

Policy and Systems Research to develop the WHO Health Systems Research Strategy). Geneva, Alliance for Health Policy and Systems Research, World Health Organization, 2012.

6. Environmental health inequalities in Europe. Second assessment report. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2019. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

7. European health report 2018. More than numbers – evidence for all. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018.

8. Global Priorities for Patient Safety Research. Better knowledge for safer care., World Health Organization, 2009. : Geneva, – 2009. – 10 с.

9. Health research classification systems – current approaches and future recommendations. Strasbourg, European Science Foundation, 2011.

10. Islam MM. Social Determinants of Health and Related Inequalities: Confusion and Implications. Front Public Health. 2019; 7-11. Published 2019 Feb 8. doi:10.3389/fpubh.2019.00011

11. Peter Anderson, Lars Møller и Gauden Galea Алкоголь в Европейском союзе. Уровни потребления, наносимый вред и подходы в области политики, 2012. – 149 с.

12. Policy research programme, best evidence for best policy. London, Department of Health, 2013. (prp.dh.gov.uk, accessed 22 December 2014).

13. Sustainable development goals. New York, United Nations, 2013. (sustainabledevelopment.un.org, accessed 22 December 2014).

14. Thirteenth general programme of work 2019–2023 [Електронний ресурс] / Geneva: WHO, 2018. – Режим доступу : <https://www.who.int/about/what-we-do/thirteenth-general-programme-of-work-2019-2023>. – Назва екрану

15. WHO Housing and health guidelines. Geneva: World Health Organization; 2018. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

16. WHO strategy on research for health. Geneva, World Health Organization, 2012. (http://www.who.int/phi/WHO_Strategy_on_research_for_health.pdf, accessed 23 December 2014)

17. World health statistics 2020: monitoring health for the SDGs, sustainable development goals / World Health Organization. - 2020 - 92 с.

18. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 640 с. (електронний доступ: weddingbook.com/book_238).

19. Біостатистика : підручник / [Грузєва Т. С., Лехан В. М., Огнєв В. А. та ін.]; за заг. ред. Грузєвої Т. С. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 384 с. ISBN 978-966-382-857-2

20. Бліхар В.Є. Соціальний моніторинг як інструмент оцінки дієвості формулярної системи / В. Є. Бліхар // Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім П. Л. Шупика. – 2013. – 22(4). – С. 156–160.

21. Боденчук Л. Б. Підвищення конкурентоспроможності медичних закладів за допомогою елементів стратегічного менеджменту / Л. Б. Боденчук, М. І. Радіонова // Причорноморські економічні студії. - 2019. - Вип. 47(1). - С. 114-117. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_47\(1\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_47(1)_22)

22. Борщ В. І. Дослідження функціональної системи управління фінансовими механізмами в сфері охорони здоров'я України / В. І. Борщ // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. - 2020. - Т. 19, вип. 2. - С. 144-168. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rectpu_2020_19_2_11.

23. Вороненко Ю. В. Організація контролю якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації / Ю. В. Вороненко, Н. Г. Гойда, О. З. Децик (та ін.). Міністерство охорони здоров'я України, Національна медична академія

- післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, Івано-Франківський Національний медичний університет, Львівський Національний медичний університет імені Данила Галицького. – Київ, 2013. – 42 с.
24. Вороненко Ю.В. Методичні підходи до впровадження стандартизації організаційних технологій у систему управління якістю медичної допомоги / Ю. В. Вороненко, В. В. Горачук // Український медичний часопис. – IX/X 2012. – № 5 (91). – С. 108–110.
25. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань: Навчальний посібник / В.М.Лехан, Ю.В.Вороненко, О.П.Максименко, О.Л.Зюков, І.О.Губар.- Дніпропетровськ: АРТ-ПРЕС, 2004. – 280 с.
26. Лехан В.М. Система охорони здоров'я в Україні: підсумки, проблеми, перспективи. – К.: Сфера, 2002. – 28 с.
27. Менеджмент в охороні здоров'я: Навчально-методичний посібник / Вороненко Ю.В., Проданчук М.Г., Гойда Н.Г., Латишев Є.Є., Михальчук Н.М., Піщиков В.А.; за аг. Ред.. академіка НАМН України Ю.В. Вороненка. – К.: Медицина України, 2014. – 334 с.
28. Менеджмент в охороні здоров'я: підручник Ч.1 / О.В. Галацан, О. М. Драганова, А. Ф. Короп [та ін.] ; за заг. ред. проф. М. І. Хвисюка, І. І. Парфьонові; Х. : ХМАПО, 2008. – 358 с.
29. Міжнародна статистична класифікація хвороб (МКХ-10), короткий адаптований варіант для використання в Україні.-К., 1998. - 307 с.
30. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні. Спільний звіт /Під заг. ред. В.М.Лехан, В.М.Рудого. – К.: Вид-во Раєвського, 2005. – 168 с.
31. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / За ред. Ю.В.Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 359 с.
32. Рекомендації щодо вдосконалення системи управління якістю медичної допомоги в Україні: стандартизація медичної допомоги: Посібник / проекту Європейського Союзу «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні», Представництво Європейської Комісії в Україні, Київ, 2009 (електронний доступ: www.eu-shc.com.ua/catalogs/.../Book12_quality_and_standartisation.pdf).
33. Роль и обязанности ВОЗ в сфере научных исследований в области здравоохранения (резолюция WHA63.21). Доклады о ходе работы. Доклад Секретариата. 130-я сессия Исполнительного комитета ВОЗ. Документ EB130/35, 17 ноября 2011 г. (http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB130/B130_35-ru.pdf, по состоянию на 23 декабря 2014 г.).
34. Рудий В.М. Законодавче забезпечення реформи системи охорони здоров'я в Україні. – К. Сфера, 2005. – 272 с.
35. Руководство к практическим занятиям по социальной гигиене и организации здравоохранения / Под ред. Ю.П.Лисицина, Н.Я.Копыта. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1984. – 400 с.
36. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 677 с.
37. Стратегия в области репродуктивного здоровья. В целях ускорения прогресса в направлении достижения международных целей и задач в области развития, Всемирная организация здравоохранения, Женева, 2004. – 32 с.
38. Стратегічні напрямки розвитку охорони здоров'я в Україні / Під заг. ред. В.М. Лехан – К.: Сфера, 2001. – 176 с.

39. Чорний О. В. Особливості реформ у державній політиці охорони здоров'я в європейських країнах у трансформаційний період: історичні та соціально-економічні аспекти / О. В. Чорний // Публічне управління та митне адміністрування. - 2020. - № 3 (26). - С. 78 – 82. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/4199>

40. Шульгіна Н. А. МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. Медсестринство, 2020, 2: 66-68. DOI 10.11603/2411-1597.2020.2.11245

41. Толстанов О. К., Круть А. Г., Дмитренко І. А., Горачук В. В. Проблеми регулювання якості медичної допомоги в Україні та основні напрями їх вирішення. Медичні перспективи. 2022. Т. 27. № 1. С. 166–173. DOI: 10.26641/2307-0404.2022.1.254468.

Урологія

1. Хронічна ниркова недостатність: етіологія, класифікація, діагностика та лікування. Показання до хронічного гемодіалізу.

2. Гостре пошкодження нирок: етіологія, діагностика та лікувальна тактика. Показання до гострого гемодіалізу.

3. Травма нирок та сечоводів: класифікація, етіологія, діагностика та тактика лікування.

4. Аномалії розвитку нирок: класифікація, діагностика та лікувальна тактика.

5. Гострий пієлонефрит: класифікація, етіологія, патогенез, діагностика та лікувальна тактика. Гострий пієлонефрит вагітних.

6. Хронічний пієлонефрит: класифікація, етіологія, клініка, діагностика та лікування.

7. Паранефрит: класифікація, етіологія, клініка, діагностика та лікування.

8. Туберкульоз нирок та сечоводів: діагностика та лікувальна тактика.

9. Оцінка результатів променевих досліджень: УЗД, КТ, МРТ, оглядова та екскреторна урографія, цистограма.

10. Оцінка результатів радіоізотопних досліджень: РРГ, динамічна реносцинтиграфія.

11. Оцінка лабораторного аналізу секрету передміхурової залози.

12. Ниркова колька: етіологія, патогенез, діагностики та лікувальна тактика.

13. Гідронефроз: етіологія, клініка, діагностика та лікування.

14. Пункційна нефростомія: показання, техніка виконання.

15. Хірургічні методи лікування сечокам'яної хвороби: дистанційна ударнохвильова літотрипсія, контактна уретеролітотрипсія, перкутанна нефролітотрипсія, цистолітотрипсія.

16. Пухлини нирок: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика. 17. Уретеропієлоскопія: показання та техніка виконання.

18. Катетеризація сечоводів: показання та техніка виконання.

19. Стриктури сечоводів: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.

20. Характеристика лабораторних змін сечі при урологічній патології.

21. Доброякісна гіперплазія передміхурової залози: класифікація, етіологія, діагностика та лікування. Шкала IPSS: зміст на інтерпретація.

22. Методи хірургічного лікування доброякісної гіперплазії передміхурової залози.

23. Стриктури уретри: етіологія, класифікація, діагностика та методи лікування.

24. Гостра та хронічна затримка сечі: етіологія, діагностика та тактика лікування.

25. Нетримання сечі у жінок: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
26. Катетеризація сечового міхура: показання та техніка виконання.
27. Рак передміхурової залози: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
28. Біопсія передміхурової залози: види, показання, техніка.
29. Цистоскопія: показання та техніка виконання.
30. Травма сечового міхура: класифікація, етіологія, діагностика та тактика лікування.
31. Гострий цистит: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
32. Хронічний цистит: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
33. Пухлини сечового міхура: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
34. Неспецифічні запальні захворювання нижніх сечових шляхів (простатит, везикулів, уретрит): класифікація, етіологія, патогенез, діагностика та лікувальна тактика.
35. Туберкульоз нижніх сечових шляхів: класифікація, діагностика та лікувальна тактика.
36. Варикоцеле: класифікація, етіологія, патогенез, діагностика та лікувальна тактика.
37. Пухлини яєчок: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
38. Гострий орхіепідидиміт: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
39. Синдром гострої калитки: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.
40. Патологічний пріапізм: класифікація, етіологія, діагностика та лікувальна тактика.

Список рекомендованої літератури

1. [Перета, Людмила Василівна](#). Рання діагностика раку нирки та результати хірургічного лікування : автореферат дис. ... канд. мед. наук: 14.01.06 - урологія / Л. В. Перета ; Ін-т урології ім. О. Ф. Возіанова НАМН України. - Київ : Б. в., 2023. - 27 с. :
2. [Джейм Абрагам, Джеймс Л. Галлі](#). Клінічна онкологія / перекл.. [Ігор Галайчук, Анна Крижанівська, Володимир Розуменко, Олександр Костюк](#). – К.: Медицина, 2021. 944 с.
3. [Жильчук, Юрій Вікторович](#). Рак передміхурової залози: особливості клінічного перебігу захворювання з високим ризиком виникнення рецидиву : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.06 - урологія / Ю. В. Жильчук ; Ін-т урології НАМН України. - Київ : б.в, 2021.
4. [Коломоєць, Юлія Сергіївна](#). Використання предикторів запалення для попередження ускладнень у хворих на сечокам'яну хворобу : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.06 - урологія / Ю. С. Коломоєць ; Запорізь. держ. мед. ун-т, Ін-т урології НАМН України (м. Київ). - Київ : [б.в.], 2021. - 20 с.
5. Урологія : національний підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / С. П. Пасечніков [та ін.] ; за ред. С. П. Пасечнікова. - 3-є вид., випр. і допов. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 423 с.

6. [Добровольський, Вадим Анатолійович](#). Вибір методу хірургічного лікування у хворих з малими нирковими новоутвореннями : автореферат дис. ... канд. мед. наук : 14.01.06 - урологія / В. А. Добровольський ; Львів. нац. мед. ун-т ім. Д. Галицького МОЗ України, Харк. нац. мед. ун-т. - Харків, 2019.

7. Урологія, андрологія, нефрологія - досягнення, проблеми, шляхи вирішення : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (30-031 травня 2019 р., м. Харків) / редкол. В. М. Лісовий [та ін.]. - Харків : [б. в.], 2019. - 324 с.

8. Урологія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.В. Люлько, О.Ф. Возіанов. — 3-є вид., випр. 2011. 664 с.

9. Урологія. Діючі протоколи надання медичної допомоги [Текст] : довідник лікаря / Андон'єва Н.М., Борисов О.В., Возіанов О.Ф., Возіанов С.О., Войтенко О.А. та ін. ; за ред. С.П. Пасечнікова. - К. : [б. в.], 2011.

10. Урологія [Text] : навч. посіб. для практ. занять студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації / Пасечніков С.П., Нікітін О.Д., Клименко Я.М. та ін. ; Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - Вінниця : Нова кн., 2012. - 172 р.

11. Урологія : метод. розробки практ. занять для студ.: навч.-метод. посіб. / Стусь В.П., Люлько О.В., Молчанов Р.М. та ін. - Д. : Акцент ПП, 2012. - 236 с.

12. [Шуляк, О.В.](#) Урологія [Текст] : підручник / О.В. Шуляк, С.О. Возіанов, О.Б. Банира. - Л. : [б. в.], 2012. - 494 с.

13. Урологія (практичні навички) : навч.-метод. посіб. / Стусь В.П., Люлько О.В., Моїсеєнко М.М., Фрідберг А.М., Поліон М.Ю. та ін. ; за ред. В.П. Стуся. - Д. : Акцент ПП, 2014. - 141 р.

14. Урологія : національний підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / Пасечніков С.П. та ін. - Вінниця : Нова кн., 2015. - 428 с.

15. Нікітін О.Д., Клименко Я.М., Ясинецький М.О., Рєзников Г.Д., Сич В.І. Новий підхід до медикаментозного лікування пацієнтів із симптомами нижніх сечових шляхів, зумовлених доброякісною гіперплазією простати та хронічним простатитом. Чи можлива профілактика раку простати?(Огляд літератури). Health of Man=Здоров'я чоловіка. 2022. (4). С. 24-30.

16. Зюзін, В. О., Савельєв, А. О., Тузова, О. В., Фролов, Ю. А., & Мунтян, Л. Я. Аналіз захворюваності на рак передміхурової залози та стан організації онкологічної допомоги хворим в Україні. Український журнал медицини, біології та спорту – 2022 – Том 7, № 4. С. 83-88.

Гайдлайни, стандарти, огляди, наукові статті англійською

1. Chronic Pelvic Pain. EAU: Guidelines, 2022
2. Male Hypogonadism. EAU: Guidelines, 2022
3. Male Infertility. EAU: Guidelines, 2022
4. Male Sexual Dysfunction. EAU: Guidelines, 2022
5. Muscle-invasive and Metastatic Bladder Cancer. EAU: Guidelines, 2022
6. Neuro-urology. EAU: Guidelines, 2022
7. Non-muscle-invasive bladder cancer. EAU: Guidelines, 2022
8. Paediatric Urology. EAU: Guidelines, 2022

9. Penile Cancer. EAU: Guidelines, 2022
10. Primary Urethral Carcinoma. EAU: Guidelines, 2022
11. Prostate Cancer. EAU: Guidelines, 2022
12. Renal Cell Carcinoma. EAU: Guidelines, 2022
13. Renal Transplantation. EAU: Guidelines, 2022
14. Testicular Cancer. EAU: Guidelines, 2022
15. Thromboprophylaxis. EAU: Guidelines, 2022
16. Treatment of Non-neurogenic Male LUTS. EAU: Guidelines, 2022
17. Upper Urinary Tract Urothelial Cell Carcinoma. EAU: Guidelines, 2022
18. Urinary Incontinence. EAU: Guidelines, 2022
19. Urolithiasis. EAU: Guidelines, 2022
20. Urological Trauma. EAU: Guidelines, 2022

Хірургія

1. Характеристика антигенних систем крові, їх значення в трансфузіології. Характеристика цільної крові, її компонентів, препаратів. Механізм їх лікувальної дії. Показання і протипоказання для застосування

2. Визначення груп крові за антигенними системами АВ0 та Rh. Проби на сумісність при переливанні компонентів крові

3. Методи і техніка переливання компонентів крові, посттрансфузійні реакції і ускладнення

4. Абсцес і гангрена легень

5. Бронхоектатична хвороба

6. Кісти і полікістоз легень

7. Спонтанний пневмоторакс

8. Легенева кровотеча

9. Бронхіальні нориці

10. Плеврити. Емпієма плеври. Гострий піопневмоторакс

11. Медіастиніт

12. Грижі діафрагми

13. Кардіоспазм.

14. Ахалазія кардії .Езофагіти.

15. Дивертикули стравоходу .Опіки.

16. Сторонні тіла та травма стравоходу

17. Міастенія як хірургічна проблема

18. Тупа і проникаюча травма грудної клітки. Переломи ребер і грудини. Травматична асфіксія. Плевропульмональний шок

19. Види пневмотораксів: закритий, відкритий, напружений. Емпієма середостіння

20. Гемоторакс (гемопневмоторакс). Поранення і розриви легень

21. Поранення серця. Методика зашивання ран серця

22. Травматичне ушкодження діафрагми. Операційні доступи: трансабдомінальні, трансторакальні

23. Поєднана травма грудної клітки і живота. Особливості діагностики і хірургічної тактики

24. Виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки. Сучасні погляди на етіопатогенез і консервативні методи лікування

25. Ускладнення виразкової хвороби: перфорація, кровотеча, стеноз, пенетрація, малігнізація, внутрішні фістули

26. Показання і обґрунтування до хірургічних методів лікування виразкової хвороби та їх оцінка

27. Хірургічна тактика при проривних і кровоточивих виразках

28. Інші захворювання шлунка: гостре розширення, заворот, флегмона, туберкульоз, сифіліс, безоари. Дивертикуліти дванадцятипалої кишки

29. Ранні ускладнення операцій на шлунку і дванадцятипалій кишці: неспроможність швів кукси дванадцятипалої кишки або анастомозу, кровотечі, анастомозити

30. Пізні ускладнення операцій на шлунку: пострезекційні та постваготомні синдроми

31. Морфологічні і патофізіологічні зміни при кишковій непрохідності. Клініка і методи діагностики різних видів механічної і динамічної кишкової непрохідності

32. Особливості передопераційної підготовки хворих при гострій кишковій непрохідності, хірургічне лікування, операційні доступи, особливості ревізії черевної порожнини, ознаки життєздатності кишки, особливості її резекції та декомпресії. Дренування черевної порожнини. Післяопераційне лікування

33. Злукова хвороба. Сучасні погляди на причини злукоутворення та його попередження. Особливості втручання при злуковій непрохідності

34. Тромбоз і емболія судин брижі кишок

35. Класифікація, клініка і діагностика. Особливості перебігу гострого апендициту при атипичних локалізаціях червоподібного відростка

36. Ускладнення гострого апендициту: апендикулярний інфільтрат, периапендикулярний абсцес, перитоніт, абсцес черевної порожнини, пілефлебіт

37. Техніка операційних втручань при гострому апендициті

38. Післяопераційні ускладнення апендектомії

39. Виразки тонкої кишки (неспецифічні і специфічні). Дивертикули тонкої кишки. Дивертикуліт Меккеля

40. Мезоаденіт. Клініка, діагностика, лікування

41. Хронічний апендицит

42. Зовнішні кишкові нориці

43. Функціональний стан печінки при хірургічній патології

44. Кісти (непаразитарні та паразитарні) печінки

45. Абсцеси печінки

46. Цироз печінки та портальна гіпертензія

47. Жовчнокам'яна хвороба та її ускладнення. Холангіт: етіологія, патогенез, методи діагностики, особливості передопераційної підготовки хворих, місце ендоскопічних методів в комплексі передопераційного діагностики і лікування 48. Хірургічні методи лікування при механічній жовтяниці: показання до холедохотомії, техніка її виконання та завершення; показання та техніка операцій на великому дуоденальному соску; ускладнення під час операцій на жовчних шляхах і після операції (ранні та пізні)

49. Гострий холецистит

50. Хронічний (калькульозний і безкам'яний) холецистит

51. Постхолецистектомічний синдром. Реконструктивні та відновлювальні операції на жовчних шляхах: діагностика ушкодження жовчних шляхів під час операцій, в найближчому і віддаленому післяопераційному періодах, методи відновлення прохідності жовчних шляхів (на дренажах, білідигестивні анастомози); операції при патології дистального відділу холедоха

52. Захворювання кровотворної системи, при яких необхідна спленектомія

53. Доброякісні пухлини, паразитарні і паразитарні кісти

54. Методика спленектомії

55. Сучасні погляди на етіопатогенез гострого панкреатиту

56. Консервативне і хірургічне лікування гострого панкреатиту

57. Ускладнення гострого панкреатиту

58. Хронічний панкреатит. Кісти підшлункової залози (справжні і псевдокісти) 59.

Загальне вчення про грижі. Етіологія. Класифікація. Складові частини грижі. Симптоматологія і діагностика

60. Операційні методи лікування гриж: пахвинних, стегнових, пупкових, навколопупкових, білої лінії живота
61. Особливості лікування післяопераційних гриж
62. Невправима, защемлена грижа. Особливості хірургічного лікування
63. Грижі рідкісних локалізацій і внутрішні черевні грижі (передочеревинні, позаочеревні, внутрішньочеревні)
64. Ушкодження шлунково-кишкового тракту сторонніми тілами
65. Поранення стінки живота
66. Травма паренхіматозних органів: печінки, селезінки
67. Травма порожнистих органів
68. Поєднана травма: живота і черепа, живота і опорно-рухового апарату
69. Гострий парапроктит
70. Хронічний парапроктит – нориці прямої кишки. Ректовагінальні нориці
71. Геморой, консервативне і операційне лікування
72. Тріщини заднього проходу
73. Епітеліальні куприкові ходи
74. Дермоїдні кісти і тератоїдні пухлини промежини та позаректальних просторів
75. Випадіння прямої кишки
76. Стриктури прямої кишки
77. Недостатність анального жому. Інертна пряма кишка
78. Травматичні ушкодження прямої кишки і промежини, діагностика. Показання до первинного зашивання ран прямої кишки і до накладання колостоми
79. Сторонні тіла прямої кишки. Шляхи проникнення і методи видалення
80. Неспецифічний виразковий коліт і хвороба Крона
81. Дивертикули товстої кишки. Дивертикульоз, дивертикуліт
82. Функціональна кишкова диспепсія: подразнена товста кишка, симптоматичний (вторинний) закреп, функціональний закреп
83. Аномалії розвитку ободової кишки: незакінчений поворот ободової кишки, мегаколон, хвороба Гіршпрунга
84. Кровотечі із нижніх відділів кишкового тракту
85. Хірургічна реабілітація хворих із ентеро- та колостомами і кишковими норицями
86. Тиротоксикоз
87. Ендемічний зоб. Вузловий зоб. Аденома щитоподібної залози
88. Операції на щитоподібній залозі
89. Хронічні тироїдити (Хашимото, Ріделя)
90. Гіперпаратироз. Операції на паращитоподібних залозах
91. Цукровий діабет: ураження внутрішніх органів і судин
92. Цукровий діабет і хірургічні захворювання, особливості передопераційної підготовки, вибору знеболення і ведення післяопераційного періоду
93. Діабетична стопа
94. Інсулінома і ульцерозна аденома підшлункової залози
95. Пухлини мозкового шару наднирників
96. Пухлини кіркового шару наднирників
97. Аддісонова хвороба
98. Синдром Штейна-Левенталя
99. Варикозна хвороба

100. Гострі тромботичні і запальні захворювання системи нижньої порожнистої вени
101. Тромбофлебіт і флеботромбоз нижніх кінцівок. Пост-тромбофлебітичний синдром
102. Гострий тромбоз системи верхньої порожнистої вени
103. Облітеруючий ендартеріт
104. Облітеруючий тромбангіїт (хвороба Бюргера)
105. Облітеруючий атеросклероз
106. Діабетичні ангіопатії нижніх кінцівок
107. Артеріо-венозні аневризми
108. Емболія і гострий тромбоз артерій нижніх кінцівок
109. Тромбоемболія легеневої артерії
110. Загальні принципи лікування ушкоджень кровоносних судин. Визначення показань до відновлення прохідності судин
111. Перев'язка, катетеризація та відновлення прохідності судин: види судинних швів, трансплантація і протезування судин, шунтування судин
112. Лімфедема (слоновість)
113. Лімфангоїт, лімфаденіт
114. Гнійні захворювання кісток (остеомиєліти), суглобів (артрити) і слизових сумок (бурсити)
115. Збудники гнійних інфекцій, клінічне значення окремих груп мікроорганізмів, госпітальна інфекція та її профілактика
116. Етіопатогенез раневої інфекції і фактори, які впливають на її розвиток. Фази раневого процесу
117. Хірургічні, фармакологічні і фізичні методи профілактики та лікування раневої інфекції
118. Гнійні запалення шкіри і підшкірної клітковини: фурункул, фурункульоз, бешиха, еризипелоїд, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона
119. Бактерійні інфекції глибоких шарів тканин і клітковинних просторів ший: фасціїти, міонекроз, флегмони (аксілярна, субпекторальна)
120. Глибокі субфасціальні і міжм'язеві флегмони кінцівок
121. Флегмони заочеревинного простору і тазу
122. Гнійні захворювання кисті і стопи (панариції, флегмони)
123. Сучасний стан проблеми перитоніту. Класифікація. Абдомінальний сепсис
124. Клініка і діагностика перитоніту
125. Патогенез гострого перитоніту
126. Лікування розповсюдженого гнійного перитоніту і абдомінального сепсису
127. Залишкові гнійники черевної порожнини та способи їх дренивання
128. Госпітальна інфекція та методи її профілактики
129. Анаеробна інфекція (газова гангрена)
130. Правець і сказ
131. Проблеми ВІЛ-інфекції в хірургії
132. Опікова хвороба.
133. Стадії опікової хвороби. Опіковий шок (патогенез, клініка, лікування)
134. Гостра опікова токсемія (патогенез, клініка, лікування)
135. Опікова септикотоксемія (патогенез, клініка, лікування)
136. Відмороження

137. Симптоми і диференційна діагностика відморожень. Ускладнення, супутні захворювання і ушкодження при відмороженні. Фактори, сприяючі виникненню відморожень і замерзанню. Перше допомога і лікування при відмороженнях і замерзаннях

138. Доброякісні пухлини.

139. Принципи діагностики раку різних локалізацій. Система ТММ.

140. Рак шлунка 141. Доброякісні пухлини шлунка і тонкої кишки

142. Рак печінки: первинний, метастатичний

143. Рак підшлункової залози

144. Рак ободової і прямої кишки

145. Доброякісні пухлини ободової і прямої кишки

146. Пухлини м'яких тканин, шкіри, кісток.

147. Пухлини статевих органів

148. Пухлини сечовидільної системи.

Список рекомендованої літератури

1. Амбулаторна хірургія: посіб. для лікарів заг. практики / В. М. Ждан, М. В. Ткаченко, М. І. Кравців; Вищ. держ. навч. закл. України "Укр. мед. стоматол. акад.". - Полтава: АСМІ, 2018. - 204 с.: табл., мал.

2. Аноректальна хірургія: профілактика и лечение осложнений / Марио Пескатори [пер. с англ. А. Лангнера]. — Москва: Олимп–Бизнес, 2019. — 264 с.

3. Бойова травма серця, грудної аорти та магістральних судин кінцівок: посібник / В. В. Лазоришинець [та ін.]; ред. В. І. Цимбалюк; Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 428 с.

4. Гострі гнійні захворювання: анатомо -клінічне обґрунтування та ос - нови хірургічної допомоги: навчальній посібник для студентів медичних факультетів вищих навчальних закладів III -IV рівня акредитації та ліка -рів - інтернів за спеціальністю 222 «Медицина» / О. А. Григор'єва, А. С. Писаренко, Е.Р. Скаковський. –Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. –75 с

5. Інноваційні малоінвазивні технології в хірургічному лікуванні хронічних захворювань вен нижніх кінцівок: монографія / С.І. Саволук, В.А. Ходос, В.С. Горбовець, М.І. Музь, Р.А. Геращенко. – Київ – Вінниця: ПП Балюк І.Б. – 2020. – 146 с.

6. Кваліфікація порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини: метод. рек. / [О. В. Процюк, Д. О. Алексєєва-Процюк]. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2018. – 55 с

7. Травматологія та ортопедія: підручник / О. А. Бур'янов [и др.] ; ред.: Г. Г. Голка, О. А. Бур'янов, В. Г. Климовицький ; МОЗ України. -Вінниця : Нова книга, 2019 – 132 с.

8. Урологія: підручник / С.П.Пасечников [та ін.]; ред. С.П.Пасечников - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 400 с

9. Хірургічні хвороби: національний підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / Я. С. Березницький [и др.]; ред.: П. Д. Фомін, Я. С. Березницький. - Київ: ВСВ "Медицина", 2016. - 408 с.: 8 с. кольор. вкл.

10. Хірургія гнійно-некротичних ускладнень за синдрому діабетичної стопи / І. Я. Дзюбановський [та ін.]; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2018. - 316 с.: іл.

11. Хірургія надзвичайних ситуацій: навч. посіб. / Шейко В. Д., Панасенко С. І., Челішвілі А. Л.; Укр. мед. стоматол. акад. - Полтава: Астроя, 2019. - 217 с.: рис., табл.
12. Хірургія пошкоджень. Надання екстреної медичної допомоги в центрі травми багатопрофільної лікарні: посібник / І. О. Воробей [та ін.]; ред. О. В. Мазуренка, Г. Г. Роціна; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. - Київ: Гордон, 2018. - 154 с.: рис., табл.
13. Хірургія природженої непрохідності тонкої кишки у новонароджених дітей: монографія / Слепов О. К., Мигур М. Ю. - Київ: БАРМИ, 2021. - 255 с.: рис., табл.
14. Хірургія шийного відділу хребта: [монографія] / Є. І. Слинько, М. В. Хижняк, Ю. Є. Педаченко; ДУ "Ін-т нейрохірургії ім. А. П. Ромоданова НАМН України". - Київ: Інтерсервіс, 2019. - 463 с.: рис., табл.
15. Хірургія: підручник / О. М. Кіт, А. О. Боб, В. С. Жуковський; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - 2-е вид., перероб і доп. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 620 с.: іл.
16. Барціховський В.В., Шерстюк П.Я. Медична біологія: підручник ВНЗ (І-III р.а.).- Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина»,-2017.-312 с.
17. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія / Том I, 2006 , Підручник 49,14 Д.А.
18. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія / Том II, 2007 , Підручник , 628 с.
19. Загальна хірургія /за ред. Я.С. Березницького, М.П. Захараша, В.Г. Мішалова, В.О. Шидловського.- Вінниця, Нова книга.- 2018, 344 с.
20. Загальна хірургія (за ред. С.Д.Хіміча, М.Д.Желіби). Вид. 3-тє- К.: «Медицина», 2018.- 608 с.
21. Наказ МОЗ України від 15 березня 2022 року https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-15032022--488-prozatverdzhennja-metodichnih-rekomendacij-schodo-nadannja-ekstrenoi-medichnoidopomogi-postrazhdalim-na-dogospitalnomu-etapi-v-umovah-bojovih-dijvoennogostanu?__cf_chl_tk=csG4ZKPCu1oQLFyb8HzCjwb9VyuyHA7poYnrB.qatQlA-1648093152-0-gaNycGzNGFE
22. Периопераційне ведення пацієнтів з надлишковою масою тіла та ожирінням у плановій хірургії (методичні рекомендації) // Тодуров І.М., Якимець В.М., Перехрестенко О.В., Лісун Ю.Б., Зенкіна Л.М., Євсєєва В.В., Зуб Ю.М., Кіщенко Ю.І., Савченко С.О. – Київ, 2019. – 31.с.
23. Переопераційний огляд пацієнта анестезіологом з огляду на страхову медицину // Тодуров І.М., Лісун Ю.Б., Кіщенко Ю.І., Углев Є.І., Шевель А.В. та інші. – Київ, 2020. – 34.с.
24. Clinical anatomy and operative surgery = Клінічна анатомія та оперативна хірургія : textbook for English-speaking foreign students / О. V. Tsyhykalo. - Vinnytsia : Nova knyha, 2020. - 528 p. : fig. - Бібліогр.: с. 527.
25. Clinical Anatomy and operative surgery = Клінічна анатомія та оперативна хірургія : textbook for students of higher medical education establishments / О. М. Slobodian [et al.] ; ed. V. Yu. Yershov. - Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2018. - 504 p. : il.
26. Bereznytsky Ya. S. [et al.] . - 2nd ed. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. - 327 p.
27. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of higher medical educational establishments / S. D. Khimich [et al.] ; ed.: S. D. Khimich, M. D. Zheliba. - Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2019. - 536 p.: il.

28. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of higher educational institutions / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. Ya. S. Bereznytsky [et al.]. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2019. - 328 p. : il.
  29. General surgery = Загальна хірургія : textbook for students of the higher medical education of the Ministry of Health of Ukraine / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. Ya. S. Bereznytsky [et al.]. - 2nd ed. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. - 328 p. : il.
  30. General surgery : [textbook]: [пер. з укр.] / V. P. Andriushchenko et al.; ed. by Bereznytsky Ya. S. [et al.] . - 2nd ed. - Vinnytsia: Nova Knyha, 2020. - 327 p.: General surgery : [пер. з укр.] / [V. P. Andriushchenko et al.] ; ed. by fig., tab.
  31. General surgery = Загальна хірургія : / V. P. Andriushchenko [et al.] ; ed. by Ya. S. Bereznytskyi, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov, V. O. Shidlovskyi. - Vinnytsia : Nova knyha, 2019. - 327 p.
  32. Sidawy, Anton N. and Perler, Bruce A., "Rutherford's Vascular Surgery and Endovascular Therapy" (2018). Faculty Bookshelf. -133 p.
  33. Surgery : [textbook for students of higher med. educational institutions] / [Kateryna M. Amosova et al.] ; ed. by Bereznyts'kyu Ya. S., Zakharash M. P., Mishalov V. G. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2016. - 711 p. : fig. - (Національний підручник).
  34. Surgery = Хірургія : textbook for students of higher medical educational institutions of Ministry of Health of Ukraine / K. M. Amosova [et al.] ; ed.: Ya. S. Bereznyts'kyu, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov. - 3rd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2021. - 712 p.
- Surgery = Хірургія : textbook for students of higher medical educational institutions of Ministry of Health of Ukraine / K. M. Amosova [et al.] ; ed.: Ya. S. Bereznyts'kyu, M. P. Zakharash, V. G. Mishalov. - 3rd ed. - Vinnytsya : Nova Knyha, 2021. - 712 p. : i

Критерії оцінювання знань з фахового вступного іспиту

При складанні іспиту вступник отримує білет на який оформлює письмовий протокол відповідей. Предметна комісія оцінює письмові відповіді вступника на кожне питання екзаменаційного білета шляхом співбесіди за чотирибальною шкалою – «5», «4», «3», «2». Загальна оцінка конвертується за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Перерахунок оцінки за чотирибальною шкалою у 200-бальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.28-4,27	164	3.56-3,55	128
4.98-4,99	199	4.26-4,25	163	3.54-3,53	127
4.96-4,97	198	4.24-4,23	162	3.52-3,51	126
4.94-4,93	197	4.22-4,21	161	3.50-3,49	125
4.92-4,91	196	4.20-4,19	160	3.48-3,47	124
4.90-4,89	195	4.18-4,17	159	3.46-3,45	123
4.88-4,87	194	4.16-4,15	158	3.44-3,43	122
4.86-4,85	193	4.14-4,13	157	3.42-3,41	121
4.84-4,83	192	4.12-4,11	156	3.40-3,39	120
4.82-4,81	191	4.10-4,09	155	3.38-3,37	119
4.80-4,79	190	4.08-4,07	154	3.36-3,35	118
4.78-4,77	189	4.06-4,05	153	3.34-3,33	117
4.76-4,75	188	4.04- 4,03	152	3.32-3,31	116
4.74-4,73	187	4.02-4,01	151	3.30-3,29	115
4.72-4,71	186	4.00-3,99	150	3.28-3,27	114
4.70-4,69	185	3.98-3,97	149	3.26-3,25	113
4.68-4,67	184	3.96-3,95	148	3.24-3,23	112
4.66-4,65	183	3.94-3,93	147	3.22-3,21	111
4.64-4,63	182	3.92-3,91	146	3.20-3,19	110
4.62-4,61	181	3.90-3,89	145	3.18-3,17	109
4.60-4,59	180	3.88-3,87	144	3.16-3,15	108
4.58-4,57	179	3.86-3,85	143	3.14-3,13	107
4.56-4,55	178	3.84-3,83	142	3.12-3,11	106
4.54-4,53	177	3.82 3,81	141	3.10-3,09	105
4.52-4,51	176	3.80-3,79	140	3.08-3,07	104
4.50-4,49	175	3.78-3,77	139	3.06-3,05	103
4.48-4,47	174	3.76-3,75	138	3.04-3,03	102
4.46-4,45	173	3.74-3,73	137	3.02-3,01	101
4.44-4,43	172	3.72-3,71	136	3.00	100
4.42-4,41	171	3.70-3,69	135		
4.40-4,39	170	3.68-3,67	134	Менше 3	Недостатньо
4.38-4,37	169	3.66-3,65	133		
4.36-4,35	168	3.64-3,63	132		
4.34-4,33	167	3.62-3,61	131		
4.32-4,31	166	3.60-3,59	130		
4.30-4,29	165	3.58-3,57	129		

Таблиця відповідності шкал

Оцінка по шкалі ECTS	Визначення	П'ятибальна система	200-бальна шкала
A	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	176-200
B	Дуже добре-вище середнього рівня з кількома помилками	4 (дуже добре)	175-164
C	Добре - в цілому правильна робота з певною кількістю значних помилок	4 (добре)	151-150
D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	126-129
E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (достатньо)	100-125
FX	Незадовільно - потрібно повчити перед тим, як перездати	2 (незадовільно)	51-99
F	Неприйнятно - необхідна серйозна подальша робота	2 (неприйнятно)	2-50

Вступники, які набрали менше 100 балів, отримують оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускаються. Вступники, які набрали 100 і більше балів, допускаються до участі конкурсному відборі.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Конкурсний бал обчислюється за формулою:

$$\text{Конкурсний бал} = 0,4 \times \text{П1} + 0,6 \times \text{П2},$$

де

П1 – оцінка іспиту з іноземної мови;

П2 – оцінка фахового іспиту (за шкалою від 100 до 200 балів).